

ส่วนที่ 3

ฐานะการเงินและผลการดำเนินการ

13. ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ

ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินการในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา

ผู้สอบบัญชีปี 2561 – 2563 รายนามผู้ตรวจสอบบัญชีสำหรับงบการเงินงวดต่างๆ ดังนี้

งวดบัญชี	ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	เลขทะเบียน	สำนักงานบัญชี
1. งบการเงินตรวจสอบสำหรับปี 2561 (สิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)	นางสาวมณี รัตนบรรณกิจ	5313	บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด
2. งบการเงินตรวจสอบสำหรับปี 2562 (สิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	นางสาวมณี รัตนบรรณกิจ	5313	บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด
3. งบการเงินตรวจสอบสำหรับปี 2563 (สิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563)	นางสาวมณี รัตนบรรณกิจ	5313	บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด

สรุปรายงานการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีสำหรับ งบการเงินตรวจสอบสำหรับปี 2561

(สิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561)

ผู้ตรวจสอบบัญชีเห็นว่า งบการเงินตรวจสอบสำหรับปี 2561 และ 2560 แสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2560 สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของบริษัท แอ็ดวานซ์อินฟอร์เมชันเทคโนโลยี จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท แอ็ดวานซ์อินฟอร์เมชันเทคโนโลยี จำกัด (มหาชน) โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

สรุปรายงานการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีสำหรับ งบการเงินตรวจสอบสำหรับปี 2562

(สิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)

ผู้ตรวจสอบบัญชีเห็นว่า งบการเงินตรวจสอบสำหรับปี 2562 และ 2561 แสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของบริษัท แอ็ดวานซ์อินฟอร์เมชันเทคโนโลยี จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท แอ็ดวานซ์อินฟอร์เมชันเทคโนโลยี จำกัด (มหาชน) โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

สรุปรายงานการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีสำหรับ งบการเงินตรวจสอบสำหรับปี 2563

(สิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563)

ผู้ตรวจสอบบัญชีเห็นว่า งบการเงินตรวจสอบสำหรับปี 2563 และ 2562 แสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 และ 2562 สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของบริษัท แอ็ดวานซ์อินฟอร์เมชันเทคโนโลยี จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท แอ็ดวานซ์อินฟอร์เมชันเทคโนโลยี จำกัด (มหาชน) โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ตารางสรุปงบการเงิน บริษัท แอ็ดวานซ์อินฟอร์เมชันเทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)

งบแสดงฐานะการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

(หน่วย: พันบาท)

งบแสดงฐานะการเงิน	2563	%	2562	%	2561	%
สินทรัพย์						
สินทรัพย์หมุนเวียน						
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	204,475	3.18%	190,182	3.32%	1,265,755	29.63%
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	2,633,925	40.97%	2,268,610	39.60%	1,500,184	35.11%
สินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา	1,303,894	20.17%	1,705,039	29.77%	560,205	13.11%
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	3,000	0.05%	-	0.00%	-	0.00%
สินค้าคงเหลือ	1,575,928	24.48%	745,931	13.20%	267,951	6.27%
เงินจ่ายล่วงหน้าค่าสินค้าและบริการ	60	0.12%	156,426	2.73%	-	0.00%
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	130,528	2.03%	150,809	2.63%	186,802	4.37%
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	5,851,810	91.00%	5,216,997	91.97%	3,780,897	88.49%
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน						
สินทรัพย์ทางการเงินไม่หมุนเวียนอื่น	139,585	2.17%	-	0.00%	-	0.00%
เงินลงทุนในการร่วมค้า	30,707	0.48%	38,026	0.67%	71,679	1.68%
เงินลงทุนในกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	-	0.00%	84,990	1.48%	84,990	1.99%
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	93,036	1.45%	101,898	1.78%	109,350	2.56%
สินทรัพย์สิทธิการใช้	24,696	0.38%	-	0.00%	-	0.00%
อุปกรณ์สำหรับให้เช่า	88,675	1.38%	120,565	2.10%	97,585	2.28%
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	34,934	0.54%	36,190	0.63%	37,204	0.87%
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี	87,804	1.39%	67,863	1.19%	45,239	1.06%
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	77,937	1.21%	62,084	1.08%	45,842	1.07%
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	577,374	9.00%	511,616	8.93%	491,889	11.51%
รวมสินทรัพย์	6,429,184	100.00%	5,728,613	100.00%	4,272,786	100.00%
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น						
หนี้สินหมุนเวียน						
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	250,000	3.89%	400,000	6.98%	-	0.00%
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	1,341,006	20.83%	738,499	12.89%	642,788	15.04%
ต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระ	830,353	12.92%	713,542	12.46%	484,002	11.33%
ส่วนของหนี้สินภายใต้สัญญาการจัดการทางการเงินที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	143,218	2.23%	42,587	0.74%	29,132	0.68%

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

(หน่วย: พันบาท)

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)	2563	%	2562	%	2561	%
ส่วนของหนี้สินตามสัญญาเช่าที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	10,532	0.16%	-	0.00%	-	0.00%
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	37,462	0.61%	32,405	0.57%	-	0.00%
หนี้สินที่เกิดจากสัญญา	351,066	5.46%	544,484	9.50%	94,466	2.21%
สำรองค่าปรับงานล่าช้า	77,503	1.21%	115,549	2.02%	90,760	2.13%
หนี้สินทางการเงินหมุนเวียนอื่น	3,117	0.05%	673	0.02%	-	0.00%
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	133,727	2.08%	94,310	1.64%	59,976	1.40%
รวมหนี้สินหมุนเวียน	3,177,984	49.44%	2,682,048	46.82%	1,401,124	32.79%
หนี้สินไม่หมุนเวียน						
หนี้สินภายใต้สัญญาการจัดการทางการเงิน – สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	171,915	2.67%	62,918	1.10%	43,952	1.03%
หนี้สินตามสัญญาเช่า – สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	14,492	0.22%	-	0.00%	-	0.00%
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	139,571	2.17%	97,769	1.70%	83,048	1.94%
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	325,978	5.06%	160,687	2.80%	127,000	2.97%
รวมหนี้สิน	3,503,962	54.50%	2,842,735	49.82%	1,528,124	35.76%
ส่วนของผู้ถือหุ้น						
ทุนเรือนหุ้น-ทุนออกจำหน่ายและชำระเต็มมูลค่าแล้ว	1,031,604	16.05%	1,031,604	18.01%	1,031,604	24.14%
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	303,437	4.72%	303,437	5.30%	303,437	7.10%
กำไรสะสม						
จัดสรรแล้ว - สำรองตามกฎหมาย	103,160	1.60%	103,160	1.80%	103,160	2.42%
ยังไม่ได้จัดสรร	1,484,454	23.09%	1,445,111	25.23%	1,298,790	30.40%
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	2,566	0.04%	2,566	0.04%	7,670	0.18%
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	2,925,222	45.50%	2,885,878	50.38%	2,744,662	64.24%
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	6,429,184	100.00%	5,728,613	100.00%	4,272,786	100.00%

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

(หน่วย: พันบาท)

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ	2563	%	2562	%	2561	%
รายได้						
รายได้จากการขายและบริการ	6,529,653	97.01%	6,903,424	97.59%	4,042,567	95.61%
รายได้ค่าเช่าจากอุปกรณ์สำหรับให้เช่า	131,232	1.95%	118,904	1.68%	141,042	3.33%
รายได้อื่น	70,083	1.04%	51,387	0.73%	44,685	1.06%
รวมรายได้	6,730,968	100.00%	7,073,715	100.00%	4,228,294	100.00%
ค่าใช้จ่าย						
ต้นทุนขายและบริการ	5,414,923	80.45%	5,882,791	83.16%	3,301,125	78.07%
ต้นทุนอุปกรณ์สำหรับให้เช่า	90,198	1.34%	59,140	0.84%	89,384	2.11%
ค่าใช้จ่ายในการขายและจัดจำหน่าย	264,782	3.93%	215,309	3.04%	185,029	4.38%
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	446,372	6.63%	375,370	5.31%	312,163	7.38%
รวมค่าใช้จ่าย	6,216,275	92.35%	6,532,610	92.35%	3,887,701	91.94%
กำไรจากการดำเนินงาน	514,693	7.65%	544,105	7.65%	340,593	8.06%
ส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนในการร่วมค้า	(7,318)	(0.11)%	(28,548)	(0.40)%	(38,557)	(0.91)%
กำไรก่อนต้นทุนทางการเงินและค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	507,375	7.54%	515,557	7.25%	302,036	7.14%
รายได้ทางการเงิน	26,265	0.39%	2,962	0.04%	9,334	0.22%
ต้นทุนทางการเงิน	(21,123)	(0.31)%	(8,940)	(0.13)%	(982)	(0.02)%
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	512,517	7.62%	506,579	7.16%	310,388	7.34%
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	(118,246)	(1.76)%	(114,486)	(1.62)%	(73,555)	(1.74)%
กำไรสำหรับปี	394,395	5.86%	392,093	5.54%	236,833	5.60%
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น:						
รายการที่จะบันทึกในส่วนของกำไรขาดทุนในภายหลัง						
- ส่วนแบ่งกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นจากเงินลงทุนในการร่วมค้า	-		(5,105)		7,670	
รายการที่จะไม่ถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง						
- ผลกำไรจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์	(14,497)		4,328		-	
ประกันภัย-สุทธิจากภาษีเงินได้	(14,497)		(777)		7,670	
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี						
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	379,774	5.64%	391,316	5.53%	244,504	5.78%
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน	1.91		1.90		1.15	

งบกระแสเงินสด
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

(หน่วย: พันบาท)

งบกระแสเงินสด	2563	2562	2561
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน			
กำไรก่อนภาษี	512,517	506,579	310,388
รายการปรับกระทบยอดกำไรก่อนภาษีเป็นเงินสดรับ (จ่าย)			
จากกิจกรรมดำเนินงาน			
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	99,018	86,682	117,900
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	-	42,742	14,927
ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ทางการเงิน	107,841	-	-
ส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนในการร่วมค้า	7,318	28,548	38,557
สำรวจค่าปรับจากงานล่าช้า	1,433	39,504	13,660
ขาดทุนจากการตัดจำหน่ายภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	2,042	-	-
ขาดทุน (กำไร) จากการจำหน่ายและตัดจำหน่ายส่วนปรับปรุงอาคารและอุปกรณ์	(135)	3	255
ขาดทุน (กำไร) จากการตัดจำหน่ายอุปกรณ์สำหรับให้เช่า	(173)	-	1
สำรวจผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	26,665	30,115	12,498
ขาดทุน (กำไร) จากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง	(12,859)	15,009	(9,740)
ขาดทุนจากการปรับมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงิน	2,444	1,078	-
ต้นทุนทางการเงิน	21,123	8,940	1,390
กำไรจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน	767,234	759,200	499,836
สินทรัพย์ดำเนินงาน (เพิ่มขึ้น) ลดลง			
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	(411,225)	(804,396)	789,362
สินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา	352,468	(1,164,606)	(126,025)
สินค้าคงเหลือ	(829,996)	(367,654)	37,839
เงินจ่ายล่วงหน้าค่าสินค้าและบริการ	156,366	(156,426)	-
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	20,281	34,914	(80,835)
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	(28,620)	(16,241)	3,865

งบกระแสเงินสด (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

(หน่วย: พันบาท)

งบกระแสเงินสด	2563	2562	2561
หนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น (ลดลง)			
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	599,581	86,899	(653,481)
ต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระ	116,811	229,541	24,247
หนี้สินที่เกิดจากสัญญา	(193,417)	311,372	6,663
จ่ายค่าปฏิบัติงานล่าช้า	(39,479)	(14,715)	-
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	39,327	34,982	320
จ่ายผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	(2,985)	(9,985)	(1,770)
เงินสดจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน	546,346	(1,077,115)	500,021
จ่ายดอกเบี้ย	(21,448)	(8,497)	(1,389)
รับคืนภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	10,725	-	-
จ่ายภาษีเงินได้	(129,506)	(100,000)	(118,244)
เงินสดสุทธิจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน	406,117	(1,185,612)	380,388
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน			
ซื้อเครื่องมือทางการเงิน	(54,594)	-	-
เงินให้กู้ยืมแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกันเพิ่มขึ้น	(3,000)	-	18,000
เงินสดรับจากการจำหน่ายอุปกรณ์	144	-	-
เงินสดรับจากการจำหน่ายอุปกรณ์ให้เช่า	174	-	20
เงินสดจ่ายซื้อส่วนปรับปรุงอาคารและอุปกรณ์	(16,352)	(17,459)	(15,595)
เงินสดจ่ายซื้ออุปกรณ์สำหรับให้เช่า	(23,018)	(74,004)	(24,889)
เงินสดจ่ายซื้อคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์	(4,643)	(3,991)	(2,355)
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน	(101,289)	(95,454)	(24,819)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน			
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินเพิ่มขึ้น (ลดลง)	(150,000)	400,000	-
เงินสดจ่ายคืนเงินกู้ยืมระยะยาว	-	-	(28,960)
หนี้สินภายใต้สัญญาการจัดการทางการเงินเพิ่มขึ้น	209,628	32,421	24,293
เงินสดจ่ายหนี้สินตามสัญญาเช่า	(9,823)	-	-
จ่ายเงินปันผล	(340,341)	(226,928)	(371,349)
เงินสดสุทธิจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมจัดหาเงิน	(290,536)	205,493	(376,016)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	14,292	(1,075,573)	(20,447)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดต้นปี	190,182	1,265,755	1,286,202
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดปลายปี	204,474	190,182	1,265,755

14. วิเคราะห์และคำอธิบายของฝ่ายจัดการ

สรุปภาพรวมการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานของบริษัท แอ็ดวานซ์อินฟอร์เมชั่นเทคโนโลยี จำกัด (มหาชน) “(บริษัทฯ)” ในปี 2563 เป็นผลประกอบการของบริษัทและรับรู้กำไร(ขาดทุน) จากผลการดำเนินงานจากเงินลงทุนในการร่วมค้า รายได้หลักของบริษัท มาจากการเป็น System Integrator ซึ่งเป็นผู้รวบรวมระบบและอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละองค์กร หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า Solution ทั้งนี้สามารถแบ่งรายได้ตามประเภทได้ดังนี้

1. การขาย ได้แก่ รายได้จากการขายเฉพาะอุปกรณ์ การขายซอฟต์แวร์ โครงการ Turnkey หรือ โครงการที่พัฒนาหรือทำงานจนแล้วเสร็จในสภาพพร้อมใช้งานแล้วจึงส่งมอบโครงการนั้นให้แก่ลูกค้า
2. การบริการ ได้แก่ รายได้จากการให้คำปรึกษา ออกแบบ ติดตั้ง อบรม ตลอดจนบำรุงรักษาอุปกรณ์
3. การให้เช่าระบบและอุปกรณ์ ได้แก่ รายได้จากการให้เช่าสิทธิการใช้งานระบบและจากการให้เช่าอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

ทั้งนี้รายได้ส่วนใหญ่ของบริษัทมาจากลูกค้ารายใหญ่ซึ่งจะเป็นหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานภาครัฐ และบริษัทเอกชนรายใหญ่ จึงทำให้การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและงบประมาณรายจ่ายภาครัฐ มีผลอย่างมากต่อผลการดำเนินงาน ดังจะเห็นได้จากผลการดำเนินงานในปี 2563 ที่ธุรกิจทั้งหมดต้องประสบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้กิจการหลายแห่งต้องปิดตัวลงหรือมีผลกระทบที่ลดลงอย่างมากทั้งยอดขายและกำไรสุทธิ อย่างไรก็ตามบริษัทฯ ยังคงมีรายได้ที่ลดลงจากปี 2562 ซึ่งเป็นปีที่มีรายได้สูงสูดนับตั้งแต่ก่อตั้งบริษัทฯ มา เพียงเล็กน้อย เนื่องจากในปี 2563 บริษัทฯ มีรายได้จากงานโครงการขนาดใหญ่ที่ยังดำเนินการต่อเนื่องมาจากปี 2562 อีกทั้งลูกค้าส่วนใหญ่ของบริษัทฯ เป็นหน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจซึ่งมีงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับการอนุมัติก่อนการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 แล้ว จึงทำให้งานโครงการที่บริษัทฯ เข้าร่วมประมูลงานยังไม่ลดลง แต่อาจจะมีผลล่าช้าในการดำเนินงานโครงการบ้างเนื่องจากมาตรการควบคุมโรคติดต่อที่ทางภาครัฐได้ออกมาบังคับใช้ ส่งผลให้ผลการดำเนินงานในส่วนของรายได้ลดลงจากปี 2562 แต่ยังคงมีรายได้สูงกว่าผลประกอบการของปี 2561 โดยแสดงได้ดังตารางข้างล่างนี้

รายการ	2563	2562	2561
รายได้รวม (ล้านบาท)	6,730.97	7,073.72	4,228.29
การเปลี่ยนแปลงของรายได้เพิ่มขึ้น (ลดลง) จากปีที่ผ่านมา	(342.75)	2,845.42	(1,159.54)
ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของรายได้เพิ่มขึ้น (ลดลง) จากปีที่ผ่านมา	(4.85)%	67.30%	(21.48)%
กำไรสุทธิส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ (ล้านบาท)	394.27	392.09	236.83
การเปลี่ยนแปลงของกำไรสุทธิเพิ่มขึ้น (ลดลง) จากปีที่ผ่านมา	2.18	155.26	(194.30)
ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของกำไรสุทธิเพิ่มขึ้น (ลดลง) จากปีที่ผ่านมา	0.56%	65.56%	(45.07)%

ในปี 2563 การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ส่งผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจเป็นวงกว้างโดยเฉพาะภาคการท่องเที่ยวและธุรกิจเกี่ยวกับการบริการ โดยเฉพาะในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2563 จากการที่รัฐบาลมีมาตรการควบคุมโรคติดต่ออย่างเข้มงวดจึงทำให้ไม่มีการติดเชื้อโรคในประเทศในช่วงครึ่งปีหลัง ส่วนในช่วงครึ่งปีหลังเศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัวขึ้นเนื่องจากการผ่อนปรนนโยบายการควบคุมโรคติดต่อ รวมถึงการกระตุ้นทั้งมาตรการการคลังและการเงินจากทางภาครัฐ อย่างไรก็ตาม ในช่วงปลายปี 2563 เศรษฐกิจไทยก็เริ่มได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ระลอกใหม่ และเริ่มมีมาตรการควบคุมโรคติดต่อนี้อีกครั้ง แต่มาตรการควบคุม

ในครั้งนี้อย่างยิ่งถือว่ามีความเข้มงวดน้อยกว่าเมื่อต้นปี 2563 ซึ่งในครั้งนั้นได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างรุนแรง อย่างไรก็ตาม ท่ามกลางสถานะเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ในปี 2563 ทางบริษัทฯ ยังสามารถสร้างรายได้และมีกำไรเป็นที่น่าพอใจ แม้ว่าผลประกอบการจะลดลงจากของปี 2562 ซึ่งเป็นปีที่มีผลประกอบการที่สูงที่สุดนับตั้งแต่ก่อตั้งบริษัทมา เนื่องจากบริษัทฯ มีรายได้จากงานโครงการขนาดใหญ่ที่ดำเนินงานต่อเนื่องมาจากปี 2562 ประกอบกับงบประมาณรายจ่ายภาครัฐสำหรับปี 2563 ก็ได้ออกทันในช่วงการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 จึงทำให้งานประมูลโครงการต่างๆของภาครัฐไม่ได้ลดลง ซึ่งถือเป็นโอกาสของบริษัทฯ ที่เข้าร่วมแข่งขันประมูลงานดังกล่าว

ในปี 2563 รายได้ส่วนใหญ่ของบริษัทฯ มาจากงานโครงการขนาดใหญ่ เช่น โครงการจ้างงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ โครงการจัดซื้อและติดตั้งระบบคลาวด์ (Cloud) เพื่อรองรับการให้บริการโครงการคลาวด์ กลางภาครัฐของ บมจ. กสท โทรคมนาคม โครงการพัฒนาระบบการจำหน่ายตั๋วโดยสารและสำรองที่นั่ง (D-Ticket) ของการรถไฟแห่งประเทศไทย โครงการจัดให้มีการบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในพื้นที่ห่างไกล และโครงการซื้อขายครุภัณฑ์เครือข่ายสื่อสารของธนาคารออมสิน เป็นต้น

สำหรับในปี 2562 นั้น เศรษฐกิจโดยรวมเริ่มชะลอตัวลง แต่รายจ่ายลงทุนจากทางภาครัฐยังพอมีการขยายตัว แม้บางช่วงโดยเฉพาะช่วงปลายปีหดตัวเนื่องจาก พ.ร.บ.งบประมาณปี 2563 ที่ยังไม่ได้ประกาศใช้ อย่างไรก็ตาม ท่ามกลางสถานะเศรษฐกิจโดยรวมที่ชะลอตัวทั้งระบบ ผลการดำเนินงานในปี 2562 กลับเป็นที่บริษัทฯ มียอดขายได้รวมสูงสุดนับตั้งแต่จัดตั้งบริษัทมา เนื่องจากบริษัทฯ ได้งานโครงการขนาดใหญ่หลายโครงการจากทางภาครัฐ ซึ่งบางโครงการเป็นโครงการที่เคยเลื่อนการประมูลมาจากปีก่อนๆ โดยในปี 2562 บริษัทฯ ได้ส่งมอบงานโครงการขนาดใหญ่ซึ่งมีมูลค่ามากกว่า 1,000 ล้านบาท ซึ่งเป็นโครงการขนาดใหญ่มากที่สุดเท่าที่บริษัทฯ เคยได้งานมา โดยรายได้จากโครงการขนาดใหญ่ที่บริษัทฯ ได้ส่งมอบงานโครงการ ได้แก่ โครงการจ้างงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ โครงการจัดให้มีการบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในพื้นที่ห่างไกล และโครงการ Core and Access Switch for Core Network Replacement and SDN เป็นต้น

ส่วนผลการดำเนินงานในปี 2561 เป็นปีที่บริษัทฯ มีรายได้รวมและกำไรสุทธิลดลงจากของปี 2560 เนื่องจากในปี 2561 งบประมาณรายจ่ายภาครัฐได้เน้นในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคม แต่รายจ่ายภาครัฐในด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารโดยรวมกลับไม่ได้เพิ่มขึ้นอย่างมีสาระสำคัญ นอกจากนี้ยังมีความล่าช้าในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างทำให้ต้องมีการเลื่อนประมูลงานโครงการขนาดใหญ่ออกไป โดยในปี 2561 บริษัทฯ ได้ส่งมอบงานโครงการขนาดใหญ่ซึ่งมีมูลค่ามากกว่า 100 ล้านบาท เช่น โครงการจัดให้มีสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่และบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในพื้นที่ชายขอบ, โครงการศูนย์ข้อมูล (Data Center) ของไอคอนสยาม (Icon Siam), โครงการสร้างสถานีไฟฟ้าย่อยที่ลพบุรีและสระบุรีของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และโครงการระบบเน็ตเวิร์ก (Network) ของกรุงเทพมหานครคอมพิวเตอร์วิสิส ซึ่งโครงการเหล่านี้มีมูลค่างานสูงแต่มีอัตรากำไรขั้นต้นค่อนข้างต่ำเนื่องจากมีการแข่งขันค่อนข้างสูง ประกอบกับงานโครงการในตลาดมีค่อนข้างน้อย

ในส่วนของการกำไรสุทธิของปี 2563 นั้น มีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของรายได้เนื่องจากโครงการใหม่ที่เกิดขึ้นในปี 2563 ซึ่งมีขนาดใหญ่หลายโครงการ และมีอัตรากำไรขั้นต้นค่อนข้างสูงกว่าของปี 2562 ถึงแม้จะมีการรับรู้รายได้จากงานโครงการขนาดใหญ่ที่ดำเนินงานต่อเนื่องมาจากปี 2562 ซึ่งเป็นโครงการที่มีอัตรากำไรขั้นต้นไม่สูงมากนักก็ตาม นอกจากนี้ยังเป็นผลมาจากบริษัทฯ มีรายได้ดอกเบี้ยรับที่ลูกหนี้รายใหญ่ที่ค้างชำระมานานจำนวน 25.52 ล้านบาท และมีส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนในการร่วมค้าลดลง 21.23 ล้านบาท ส่งผลให้กำไรสุทธิเปลี่ยนแปลงตรงกันข้ามกับการเปลี่ยนแปลงของรายได้

ทั้งนี้ ผลการดำเนินงานสำหรับปี 2563 ของบริษัทฯ ในงบการเงินรวมมีรายได้รวมลดลง 342.75 ล้านบาท จากของปี 2562 หรือคิดเป็นลดลงร้อยละ 4.85 แต่กำไรสุทธิของปี 2563 กลับเพิ่มขึ้น 2.18 ล้านบาท จากของปี 2562 หรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.56

ส่วนผลการดำเนินงานสำหรับปี 2562 ของบริษัทฯ ในงบการเงินรวมมีรายได้รวมเพิ่มขึ้น 2,845.43 ล้านบาท จากของปี 2561 หรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 67.30% โดยกำไรสุทธิของปี 2562 เพิ่มขึ้น 155.26 ล้านบาท จากของปี 2561 หรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 65.56

การเปรียบเทียบกับประมาณการ

ในปี 2563 บริษัทฯ ได้ประมาณการรายได้ 6,000 ล้านบาท และเมื่อเทียบกับผลการดำเนินงานจริงซึ่งมีรายได้รวม 6,730.97 ล้านบาท จะเห็นได้ว่าผลการดำเนินงานจริงสูงกว่าการประมาณการที่ได้กำหนดไว้ซึ่งเป็นผลมาจากการรับรู้รายได้ของงานโครงการขนาดใหญ่ที่ดำเนินต่อเนื่องมาจากปี 2562 และส่งมอบงานโครงการใหม่ในปี 2563 และงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับการอนุมัติก่อนการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 จึงทำให้จำนวนโครงการสำหรับการประมูลแข่งขันไม่ลดลง และบริษัทฯ เองก็สามารถชนะการประมูลโครงการขนาดใหญ่ได้หลายโครงการ

ส่วนปี 2562 บริษัทฯ ได้มีการปรับตัวเลขประมาณการรายได้จาก 5,000 ล้านบาทในช่วงต้นปี เป็น 7,000 ล้านบาทในช่วงกลางปี และเมื่อเทียบกับผลการดำเนินงานจริงซึ่งมีรายได้รวม 7,073.72 ล้านบาท จะเห็นได้ว่าผลการดำเนินงานจริงใกล้เคียงจากประมาณการที่ได้กำหนดไว้ซึ่งเป็นผลจากการที่บริษัทฯ ได้งานโครงการขนาดใหญ่ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหลายโครงการซึ่งเป็นโครงการที่เคยเลื่อนการประมูล หรือเป็นโครงการที่เคยถูกชะลอรายจ่ายการลงทุนจากทางภาครัฐจากปีก่อนหน้านี้ โดยได้มาลงทุนและประมูลในปี 2562

ผลการดำเนินงานปี 2561 บริษัทฯ ได้ประมาณการรายได้ไว้ที่ 6,000 ล้านบาท โดยเมื่อเทียบกับผลการดำเนินงานจริงซึ่งมีรายได้รวม 4,228.29 ล้านบาท พบว่าต่ำกว่าที่ประมาณการไว้ เนื่องจากจำนวนงานโครงการในตลาดที่ลดลงซึ่งเป็นผลมาจากความล่าช้าในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างจากทางภาครัฐทำให้ต้องเลื่อนการประมูลโครงการขนาดใหญ่ออกไป

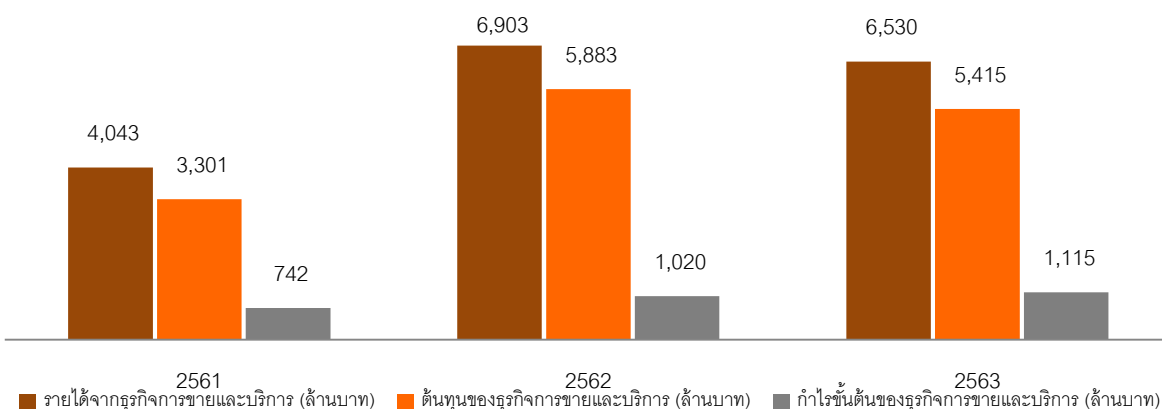
ผลการดำเนินงาน และความสามารถในการทำกำไร

รายได้หลักของบริษัทฯ มาจากรายได้ของงานโครงการที่ชนะประมูลจากหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานภาครัฐและบริษัทเอกชนขนาดใหญ่ ดังนั้น ในการพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของรายได้ นั้น สามารถแบ่งได้เป็น

- รายได้จากการขายและบริการ ประกอบด้วย รายได้จากการขายระบบหรืออุปกรณ์ การสร้างอาคารและสถานที่สำหรับติดตั้งอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม ตลอดจนการให้บริการบำรุงรักษาสถานที่หลังการขายอยู่ในโครงการเดียวกัน
- รายได้จากการให้เช่าระบบหรืออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ตลอดจนการบำรุงรักษาตลอดอายุสัญญาเช่า

รายได้และต้นทุนจากการขายและบริการ

การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของรายได้ ต้นทุนและกำไรขั้นต้นสามารถแสดงได้เป็นแผนภาพดังนี้

กราฟแสดงรายได้ ต้นทุน และกำไรขั้นต้นของการขายและบริการ

จากแผนภูมิข้างต้นจะเห็นได้ว่าผลการดำเนินงานของปี 2563 รายได้จากการขายและบริการของบริษัทฯ ลดลงจากปี 2562 แต่สูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2561 ทั้งนี้ มีสาเหตุหลักเนื่องจากในปี 2563 บริษัทฯ ไม่ได้งานโครงการขนาดใหญ่เหมือนโครงการในปี 2562 แต่บริษัทฯ เองได้ดำเนินงานและรับรู้รายได้จากงานโครงการที่ต่อเนื่องมาจากปี 2562 ประกอบกับบริษัทฯ ได้งานโครงการใหญ่หลายโครงการเพิ่มขึ้น เนื่องจากงบประมาณรายจ่ายภาครัฐในส่วนและเทคโนโลยีสารสนเทศได้อนุมัติแล้วก่อนช่วงการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ส่งผลให้รายได้ของปี 2563 ลดลงจากปี 2562 จำนวน 373.77 ล้านบาทหรือคิดเป็นลดลงร้อยละ 5.41

ผลการดำเนินงานของปี 2562 รายได้จากการขายและบริการของบริษัทฯ เพิ่มขึ้นอย่างมากจากปี 2561 ทั้งนี้ มีสาเหตุหลักเนื่องจากบริษัทฯ ได้งานโครงการขนาดใหญ่ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหลายโครงการซึ่งเป็นโครงการที่เคยเลื่อนการประมูล หรือเป็นโครงการที่เคยถูกชะลอรายจ่ายการลงทุนจากทางภาครัฐจากปีก่อนหน้านี้ ทั้งนี้ รายได้ของปี 2562 เพิ่มขึ้นจากปี 2561 จำนวน 2,860.86 ล้านบาทหรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 70.77

ส่วนผลการดำเนินงานของปี 2561 รายได้จากการขายและบริการของบริษัทฯ ลดลงจากปี 2560 ทั้งนี้ มีสาเหตุหลักเนื่องจากจำนวนงานโครงการขนาดใหญ่ที่ประมูลลดลง ประกอบกับการเลื่อนการจัดซื้อจัดจ้างงานโครงการใหญ่ๆ ส่งผลให้รายได้จากการขายและบริการของปี 2561 ต่ำกว่าปี 2562 ทั้งนี้ รายได้ของปี 2561 ลดลงจากปี 2560 จำนวน 1,774.16 ล้านบาทหรือคิดเป็นลดลงร้อยละ 35.82

ตารางเปรียบเทียบรายได้ ขนาดและจำนวนโครงการจากการขายและบริการ

	2563		2562		2561	
ช่วงรายได้ที่รับรู้จากงานแต่ละโครงการ	จำนวนโครงการ	รายได้ (ล้านบาท)	จำนวนโครงการ	รายได้ (ล้านบาท)	จำนวนโครงการ	รายได้ (ล้านบาท)
มากกว่า 1,000 ล้านบาท	-	-	1	1,827	-	-
ตั้งแต่ 500 – 1,000 ล้านบาท	1	549	1	618	-	-
ตั้งแต่ 100 – 500 ล้านบาท	12	1,992	5	776	4	1,090
ตั้งแต่ 50 – 100 ล้านบาท	16	1,089	17	1,200	9	598
ตั้งแต่ 20 – 50 ล้านบาท	33	1,098	29	917	28	791
ตั้งแต่ 10 – 20 ล้านบาท	46	651	36	512	40	567
น้อยกว่า 10 ล้านบาท	1,348	1,151	929	1,015	816	996
รายได้จากการปรับปรุง ย้อนหลังตามมาตรฐาน รายงานทางการเงิน TFRS 15	-	-	-	38	-	-
รวม	1,456	6,530	1,018	6,903	897	4,042

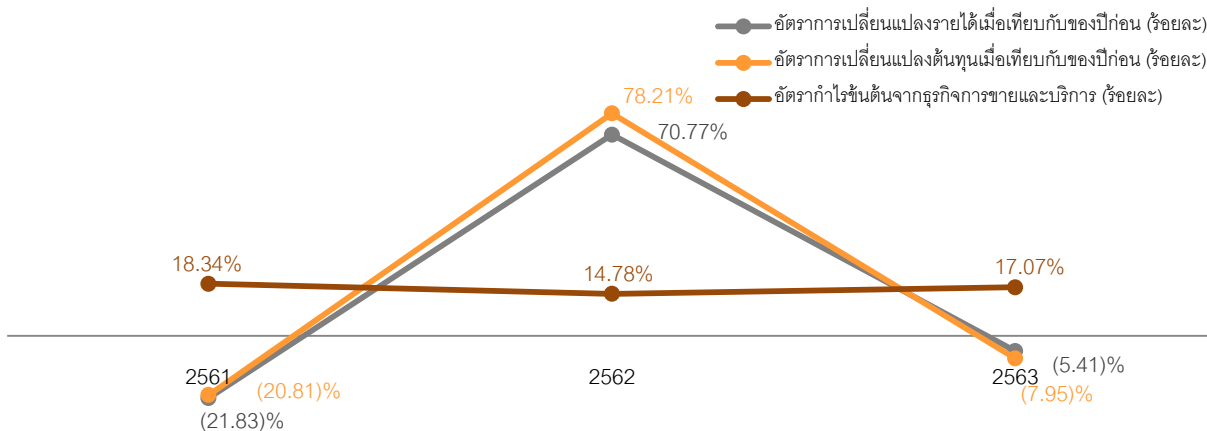
จากตารางเปรียบเทียบรายได้ ขนาดและจำนวนโครงการจากการขายและบริการของปี 2563 พบว่า บริษัทฯ มีจำนวนโครงการที่รับรู้รายได้ทั้งหมด 1,456 โครงการ ซึ่งจำนวนโครงการได้เพิ่มขึ้นอย่างมากเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2562 และ ปี 2561 โดยเป็นการเพิ่มขึ้นจากการรับรู้รายได้จากโครงการช่วงตั้งแต่ 100 – 500 ล้านบาท ส่วนการรับรู้โครงการจากโครงการช่วงมากกว่า 1,000 ล้านบาท

นั้น ได้ลดลงจากปี 2562 เนื่องจากโครงการขนาดใหญ่ดังกล่าวได้ส่งมอบงานในปี 2562 ไปแล้ว 1,826.59 ล้านบาทประกอบกับในปี 2563 มีความล่าช้าจากงานโครงการสร้างอาคาร ทำให้บริษัทฯ ไม่สามารถเข้าไปดำเนินการติดตั้งงานในส่วนของบริษัทเทคโนโลยีสารสนเทศได้ตามสัญญา อีกทั้งผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ทำให้ไม่สามารถเข้าทำงานโครงการได้เต็มที่ ทั้งนี้ งานโครงการที่มีรายได้อยู่ในช่วง 100 – 500 ล้านบาท นั้น มีจำนวน 12 โครงการ แต่มีรายได้คิดเป็นร้อยละ 30.51 ของรายได้จากการขายและบริการ ส่วนการรับรู้รายได้จากโครงการในช่วงอื่นๆ มีความแตกต่างกันไม่มากนักเมื่อเทียบกับปี 2562

ในปี 2562 บริษัทฯ มีจำนวนโครงการที่รับรู้รายได้ทั้งหมด 1,018 โครงการซึ่งเพิ่มขึ้นจากจำนวนโครงการในปี 2561 โดยที่รายได้ที่มีมูลค่าที่เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะมีรายได้จากโครงการขนาดใหญ่ตั้งแต่ 500 ล้านบาทขึ้นไป ซึ่งเป็นการรับรู้รายได้จากงานโครงการซึ่งมีมูลค่าสูงสูดนับตั้งแต่ก่อตั้งบริษัทฯ มา โดยเฉพาะเมื่อเทียบสัดส่วนรายได้แล้ว รายได้จากโครงการที่มากกว่า 500 ล้านบาท ซึ่งมีจำนวน 2 โครงการ นั้น มีรายได้ 2,444.47 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 35.41 ของรายได้จากการขายและบริการที่รับรู้ของปี 2562 นอกจากนี้ โครงการที่รับรู้รายได้ในช่วงตั้งแต่ 50 – 100 ล้านบาท ของปี 2562 ก็มีการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2561 และโครงการที่รับรู้รายได้ตั้งแต่ 20 – 50 ล้านบาท มีมูลค่ารายได้เพิ่มขึ้นมากเมื่อเทียบกับปี 2561 แม้จะมีจำนวนโครงการที่ใกล้เคียงกัน ในขณะที่รายได้จากงานโครงการที่รับรู้ตั้งแต่ 100 – 500 ล้านบาท บริษัทฯ รับรู้รายได้ในจำนวนมูลค่าและจำนวนโครงการที่ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับของปี 2561 เนื่องจากไปรับงานโครงการขนาดใหญ่มากกว่า 500 ล้านบาท มาดำเนินการแทน

ในปี 2561 บริษัทฯ มีจำนวนโครงการที่รับรู้รายได้ทั้งหมด 897 โครงการซึ่งเพิ่มขึ้นจากจำนวนโครงการในปี 2560 ในขณะที่รายได้กลับมีมูลค่าที่ลดลงโดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2560 เนื่องจากในปี 2561 มีการเปลี่ยนแปลงรายได้ส่วนใหญ่มาจากงานโครงการขนาดใหญ่ซึ่งเป็นงานโครงการมูลค่ามากกว่า 50 ล้านบาทขึ้นไป ที่มีจำนวนโครงการและมีมูลค่ารายได้ที่ลดลง ซึ่งมีจำนวนเพียง 13 โครงการ โดยมีรายได้ 1,688.28 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนรายได้ร้อยละ 41.76 ของรายได้ทั้งหมดของการขายและบริการ แสดงถึงจำนวนงานโครงการขนาดใหญ่ที่ประมุลลดลง ประกอบกับการเลื่อนการจัดซื้อจัดจ้างงานโครงการใหญ่ๆ ออกไป

อย่างไรก็ตาม จากสภาวะการแข่งขันที่ค่อนข้างสูงทั้งทางด้านเทคโนโลยีและด้านราคาอันเนื่องมาจากงานโครงการที่มีในตลาดค่อนข้างจำกัดโดยโครงการส่วนใหญ่มาจากทางภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ และการลงทุนของภาคเอกชนซึ่งเป็นผลมาจากภาวะหดตัวทางเศรษฐกิจและการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 แต่ในปี 2563 บริษัทฯ มีอัตรากำไรขั้นต้นสูงเท่ากับร้อยละ 17.07 เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ซึ่งเท่ากับร้อยละ 14.78 เนื่องจากการรับรู้รายได้งานโครงการขนาดใหญ่ที่มีอัตรากำไรขั้นต้นต่ำซึ่งดำเนินงานโครงการต่อเนื่องมาจากปี 2562 ลดลง ในขณะที่ในปี 2563 ได้งานโครงการขนาดใหญ่และมีอัตรากำไรขั้นต้นสูงขึ้นจึงส่งผลให้อัตรากำไรขั้นต้นโดยรวมของโครงการเพิ่มขึ้น ดังจะเห็นได้จากแผนภาพข้างล่างนี้

กราฟแสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้ และต้นทุนของการขายและบริการ

จากแผนภาพการแสดงรายได้ ต้นทุนและกำไรขั้นต้นนั้น พบว่า บริษัทมีต้นทุนขายและบริการของปี 2563 ลดลงจากของปี 2562 จำนวน 467.87 ล้านบาท หรือคิดเป็นลดลงร้อยละ 7.95 ในขณะที่อัตราการลดลงของรายได้ในปี 2563 เท่ากับร้อยละ 5.41 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอัตราการลดลงของต้นทุนสูงกว่าอัตราการลดลงของรายได้ เนื่องจากในปี 2563 ได้งานโครงการขนาดใหญ่ที่เข้ามาในปีนี้มีอัตรากำไรขั้นต้นสูงขึ้น

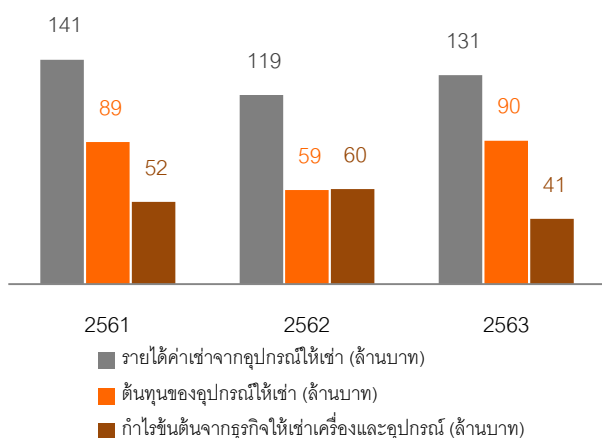
บริษัทมีต้นทุนขายและบริการของปี 2562 เพิ่มขึ้นจากของปี 2561 จำนวน 2,581.67 ล้านบาท หรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 78.22 ในขณะที่อัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้ในปี 2562 เท่ากับร้อยละ 70.78 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของต้นทุนสูงกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้เนื่องจากสภาพการแข่งขันในตลาดค่อนข้างสูง และบริษัท ได้บันทึกสำรองค่าปรับการส่งมอบงานโครงการล่าช้าบางโครงการซึ่งได้รวมอยู่ในต้นทุนของการขายด้วย

ส่วนต้นทุนขายและบริการ และงานตามสัญญาก่อสร้างของปี 2561 นั้นลดลงจากของปี 2560 จำนวน 867.62 ล้านบาท หรือคิดเป็นลดลงร้อยละ 20.80 ในขณะที่อัตราการลดลงของรายได้ในปี 2561 เท่ากับร้อยละ 21.85 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอัตราการลดลงของต้นทุนต่ำกว่าอัตราการลดลงของรายได้เล็กน้อยเนื่องจากสำรองค่าปรับการส่งมอบงานโครงการล่าช้าบางโครงการซึ่งได้รวมอยู่ในต้นทุนของการขายด้วย

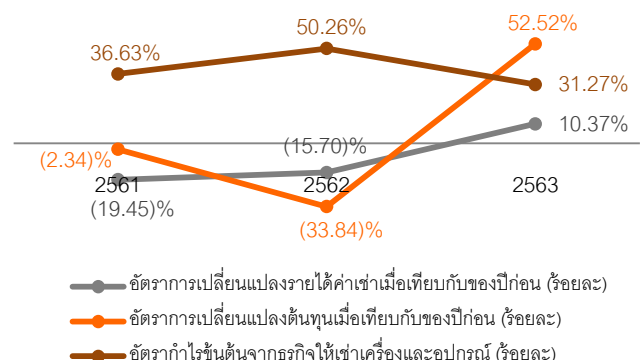
จากแผนภูมิข้างต้นได้เปรียบเทียบอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้และต้นทุนนั้น จะเห็นว่า อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้และอัตราการเปลี่ยนแปลงของต้นทุน ในช่วงปี 2561 และปี 2563 มีอัตราที่ไม่ต่างกันมากจึงทำให้อัตรากำไรขั้นต้นก็ใกล้เคียงกันด้วย ดังแสดงในแผนภูมิข้างต้นซึ่งมีอัตรากำไรขั้นต้นประมาณร้อยละ 17.07-18.34 แต่ในปี 2562 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้และต้นทุนที่ต่างกันเนื่องจากโครงการขนาดใหญ่ที่รับรู้ในปี 2562 มีอัตรากำไรขั้นต้นที่ต่ำกว่าปี 2561 และปี 2563

รายได้และต้นทุนให้เข้าระบบและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

รายได้จากธุรกิจให้เข้าระบบและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เป็นรายได้จากค่าให้เข้าอุปกรณ์โทรคมนาคม และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ โดยลูกค้าของบริษัทเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานราชการและบริษัทเอกชน โดยผลการดำเนินงานของธุรกิจให้เข้าระบบและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สามารถสรุปเป็นข้อมูลทางการเงินที่สำคัญดังนี้

กราฟแสดงรายได้ ต้นทุน และกำไรขั้นต้นของการให้เข้าระบบและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

กราฟแสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้ ต้นทุน และอัตรากำไรขั้นต้นของการให้เข้าระบบและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

จากแผนภูมิข้างต้น รายได้ค่าเช่าในปี 2563 เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.37 เนื่องจากมีงานโครงการให้เช่าทั้งอุปกรณ์และสิทธิการใช้งานที่เข้ามาใหม่ในปีนี้อย่างไรก็ตาม อัตราการเพิ่มขึ้นของต้นทุนอุปกรณ์ให้เช่ากลับเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 52.52 ทำให้อัตรากำไรขั้นต้นของปี 2563 ของการให้เช่าอุปกรณ์ลดลงเป็นร้อยละ 31.27 เนื่องจากมีโครงการอุปกรณ์ให้เช่าบางโครงการได้ต่อสัญญาใหม่โดยมีระยะเวลาของสัญญาที่ลดลง จึงทำให้ต้องเปลี่ยนประมาณอายุการใช้งานอุปกรณ์ให้เช่าลงไปด้วย จึงส่งผลให้อัตรากำไรขั้นต้นของอุปกรณ์ให้เช่าลดลงในปี 2563

รายได้ค่าเช่าลดลงในปี 2562 เนื่องจากโครงการอุปกรณ์ให้เช่าและสิทธิการใช้งานให้เช่าใช้สิทธิได้ครบอายุสัญญา และเนื่องจากมีโครงการอุปกรณ์ให้เช่าบางโครงการได้ครบอายุสัญญาและไม่ได้รับการต่อสัญญา นอกจากนี้ อัตรากำไรขั้นต้นของปี 2562 สูงขึ้นเป็นร้อยละ 50.26 จากของปี 2561 ซึ่งมีอัตรากำไรขั้นต้นร้อยละ 36.64 เนื่องจากมีโครงการอุปกรณ์ให้เช่าบางโครงการคิดค่าเสื่อมราคาหมดแล้วแต่ได้รับการต่อสัญญาเช่าโครงการจึงทำให้มีอัตรากำไรขั้นต้นสูงขึ้น สำหรับในปี 2562 ได้มีการการลงทุนในงานโครงการอุปกรณ์ให้เช่าเพิ่มขึ้นซึ่งได้ส่งมอบงานแล้วบางส่วน จะส่งผลให้บริษัทมีรายได้จากค่าเช่าต่อเนื่องในอนาคต

รายได้ค่าเช่าของปี 2561 ลดลงเนื่องจากโครงการอุปกรณ์ให้เช่าและสิทธิการใช้งานให้เช่าใช้สิทธิได้ครบอายุสัญญา ประกอบกับการลงทุนในงานโครงการอุปกรณ์ให้เช่าลดลง ในขณะที่โครงการให้เช่าแต่ละโครงการที่เหลืออยู่มีอัตรากำไรขั้นต้นที่ไม่แตกต่างกันมาก จึงทำให้อัตราการลดลงของรายได้และต้นทุนของโครงการอุปกรณ์ให้เช่าใกล้เคียงกัน

รายได้อื่น

รายได้อื่นเป็นรายได้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักของบริษัทฯ ได้แสดงไว้ในรายได้อื่น โดยส่วนใหญ่มาจากรายได้ส่งเสริมการขาย ซึ่งได้มาจากยอดซื้อจากผู้ขายในประเทศตามเงื่อนไขส่งเสริมการขายที่ให้ในแต่ละประเภทสินค้าหรือบริการ การโอนกลับหนี้สงสัยจะสูญ และการโอนกลับสำรองค่าปรับและโอนกลับสำรองผลเสียหายจากคดีความที่เคยบันทึกสำรองไว้ในปีก่อนๆ

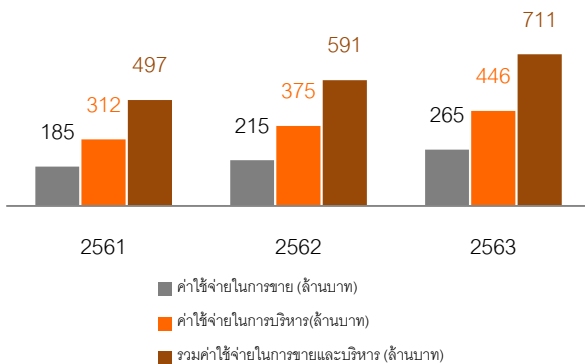
ในปี 2563 รายได้อื่นมีจำนวน 70.08 ล้านบาทซึ่งเพิ่มขึ้นจากของปี 2562 ซึ่งเท่ากับ 18.69 ล้านบาทหรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 36.37 ส่วนใหญ่เนื่องมาจากในปี 2563 บริษัทฯ มีรายได้ส่งเสริมการขายที่ได้จากผู้ขาย (supplier) หลักสูงขึ้นตามเป้าของสินค้าแต่ละรายการที่ผู้ขายกำหนด ทั้งนี้ รายได้ส่งเสริมการขายดังกล่าวเพิ่มขึ้นจากปี 2562 เป็นจำนวน 17.82 ล้านบาท รายได้อื่นส่วนใหญ่ประกอบด้วยรายได้ส่งเสริมการขาย 60.00 ล้านบาท และค่าปรับจากงานล่าช้าที่เรียกเก็บจาก supplier จำนวน 4.68 ล้านบาท เป็นต้น

ในปี 2562 รายได้อื่นมีจำนวน 51.39 ล้านบาท ซึ่งใกล้เคียงกับของปี 2561 ซึ่งเท่ากับ 54.02 ล้านบาท ซึ่งส่วนใหญ่ลดลงจากกำไรจากการปรับมูลค่าของเงินลงทุนชั่วคราว เนื่องจากในระหว่างปี 2562 นั้นมีโครงการขนาดใหญ่ที่ต้องใช้เงินทุนมากจึงต้องลดการลงทุนจากเงินลงทุนชั่วคราวลงโดยเปลี่ยนเป็นเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ประกอบกับมีผลขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน อย่างไรก็ตามบริษัทฯ มีรายได้ส่งเสริมการขายที่ได้จากผู้ขาย (supplier) หลักสูงขึ้นตามยอดซื้อที่เพิ่มขึ้น รายได้อื่นส่วนใหญ่คือ รายได้ส่งเสริมการขาย 42.18 ล้านบาท

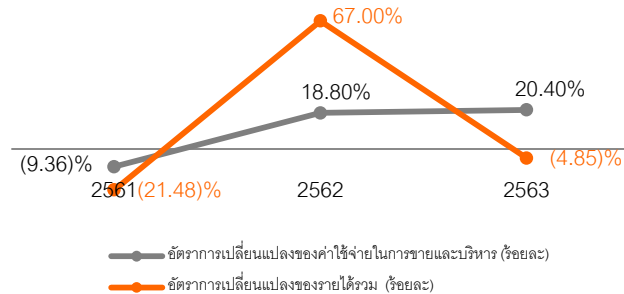
ในปี 2561 รายได้อื่นมีจำนวน 44.69 ล้านบาท มียอดคงเหลือใกล้เคียงของปี 2560 ซึ่งเท่ากับ 51.39 ล้านบาท ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่คือ รายได้ส่งเสริมการขาย 38.66 ล้านบาท

ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร

ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารของปี 2561 – 2563 สามารถแสดงยอดเปรียบเทียบในแต่ละปีดังต่อไปนี้

กราฟแสดงยอดคงเหลือ
ของค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารในแต่ละปี

กราฟเปรียบเทียบอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้
จากการขายและบริหารกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของ
ค่าใช้จ่ายของการขายและบริหาร

โดยปกติแล้วค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารยังคงมีการเพิ่มขึ้นหรือลดลงสอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของรายได้ แต่ในปี 2563 บริษัทฯ มีรายได้รวมลดลงในขณะที่ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารกลับเพิ่มขึ้นซึ่งในปี 2563 บริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารจำนวน 711.15 ล้านบาทเพิ่มขึ้น 120.48 ล้านบาทหรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.40 ในขณะที่รายได้รวมของปี 2563 ลดลงร้อยละ 4.85 ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงของทิศทางที่ไม่สอดคล้องกันนี้เนื่องจาก บริษัทฯ ได้บันทึกค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ) สุทธิจากการโอนกลับค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสำหรับลูกหนี้ที่เรียกเก็บเงินไม่ได้และล่าช้าตามมาตรฐานรายงานทางการเงินฉบับที่ 9 จำนวน 100.66 ล้านบาท ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายดังกล่าวไม่ได้แปรผันตรงกับการเพิ่มขึ้นของรายได้ และการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน ซึ่งรวมถึงเงินเดือนและค่านายหน้า จำนวน 56.82 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายบริหารของกิจการโดยรวมเพิ่มขึ้นจำนวน 5.99 ล้านบาท สุทธิด้วยค่าใช้จ่ายบางรายการที่ลดลงเช่นค่าใช้จ่ายในการขายและค่าบริการลูกค้าเนื่องจากอยู่ภายใต้สภาวะการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 จำนวน 12.47 ล้านบาท

ในปี 2562 บริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารจำนวน 590.68 ล้านบาทเพิ่มขึ้น 93.50 ล้านบาทหรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.80 ในขณะที่รายได้รวมของปี 2562 เพิ่มขึ้นร้อยละ 67.00 ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงของอัตราที่ไปในทางเดียวกันแต่เปลี่ยนแปลงในอัตราที่ต่างกันมาก เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารส่วนหนึ่งเป็นค่าใช้จ่ายคงที่ ซึ่งไม่ได้เพิ่มขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของรายได้ ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงของรายได้ที่สูงมากขึ้นทำให้สามารถครอบคลุมค่าใช้จ่ายขายและบริหาร ส่งผลให้อัตราค่าใช้จ่ายคงที่ลดลง และส่งผลให้อัตราการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารน้อยกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้

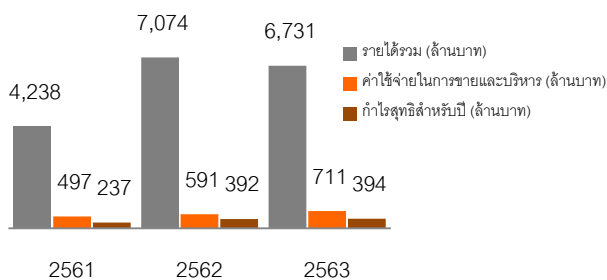
ในปี 2561 บริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารจำนวน 497.19 ล้านบาทลดลง 51.35 ล้านบาทหรือคิดเป็นลดลงร้อยละ 9.36 ในขณะที่รายได้รวมของปี 2561 ลดลงร้อยละ 21.62 โดยการเปลี่ยนแปลงของอัตราที่ไม่ไปในทางเดียวกันเนื่องจากค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารส่วนหนึ่งเป็นค่าใช้จ่ายคงที่ ซึ่งไม่ได้ลดลงตามการลดลงของรายได้ ส่งผลให้อัตราการลดลงของค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารน้อยกว่าอัตราการลดลงของรายได้

ค่าใช้จ่าย (รายได้) ทางการเงิน

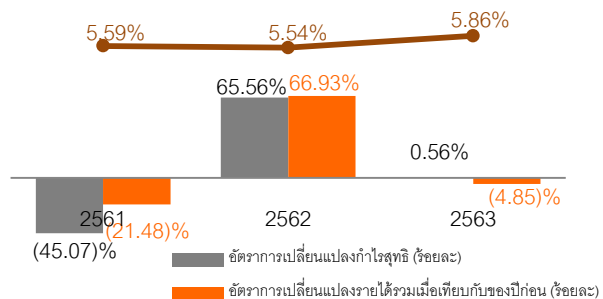
ในปี 2563 บริษัทฯ มีรายได้ทางการเงินเพิ่มขึ้น 23.30 ล้านบาท หรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 786.56 เนื่องจากบริษัทฯ ได้เรียกชำระดอกเบี้ยจากการจ่ายเงินล่าช้าจากลูกหนี้รายใหญ่รายหนึ่งจำนวน 25.52 ล้านบาท จึงทำให้ในปี 2563 บริษัทฯ มีรายได้ทางการเงินสูงกว่าค่าใช้จ่ายทางการเงินเป็นจำนวน 5.14 ล้านบาท

กำไรสุทธิและอัตรากำไรสุทธิ

โดยปกติแล้วการเปลี่ยนแปลงของกำไรสุทธิมักจะแปรผันโดยตรงและเป็นอัตราที่ใกล้เคียงกันกับการเปลี่ยนแปลงของรายได้ดังจะเห็นจากแผนภาพข้างล่างนี้ อย่างไรก็ตาม การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของค่าใช้จ่ายบางรายการไม่ได้สัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับรายได้ ซึ่งจะทำให้อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้และกำไรสุทธิไม่เป็นไปในอัตราเดียวกันได้ ซึ่งในช่วงปี 2561 – 2563 สามารถสรุปสาระสำคัญทางการเงินได้ดังนี้

กราฟแสดงการเปรียบเทียบกำไรสุทธิ
ค่าใช้จ่ายและรายได้ในแต่ละปี

กราฟแสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงกำไรสุทธิเปรียบเทียบกับ
อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้รวมเมื่อเทียบกับของปีก่อน

ในปี 2563 บริษัทฯ มีกำไรสุทธิเพิ่มขึ้นจากปี 2562 เล็กน้อย โดยเพิ่มขึ้นจำนวน 2.18 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.56 ในขณะที่รายได้รวมกลับลดลงร้อยละ 4.85 ทั้งนี้ มาจากหลายปัจจัย ได้แก่

1. ได้งานโครงการขนาดใหญ่และมีอัตรากำไรขั้นต้นสูงขึ้น จึงส่งผลให้อัตรากำไรขั้นต้นรวมเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 15.39 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 17.35 ในปี 2563
2. รายได้อื่นเพิ่มขึ้น 18.69 ล้านบาท จากรายได้ส่งเสริมการขายที่เพิ่มขึ้น
3. ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารของปี 2563 จะเพิ่มขึ้นจากปี 2562 ซึ่งส่วนใหญ่คือ การบันทึกค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ) จำนวน 100.66 ล้านบาท
4. ได้รับดอกเบี้ยจากการชำระเงินล่าช้าที่เรียกเก็บจากลูกหนี้รายใหญ่ จำนวน 25.52 ล้านบาท
5. ส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนในการร่วมค้าลดลงจำนวน 21.23 ล้านบาท

ซึ่งปัจจัยทั้งหมดดังกล่าวทำให้อัตรากำไรสุทธิของปี 2563 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 5.86 จากปี 2562 ซึ่งเท่ากับ 5.54

ในปี 2562 บริษัทฯ มีกำไรสุทธิเพิ่มขึ้นจากปี 2561 เป็นจำนวน 155.26 ล้านบาท หรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 65.56 เนื่องจากการเพิ่มขึ้นตามรายได้ที่เพิ่มสูงขึ้น โดยเพิ่มขึ้นในอัตราเดียวกับอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้รวมซึ่งเท่ากับร้อยละ 67.30 พบว่าเนื่องจากในปี 2562 บริษัทฯ มีงานโครงการขนาดใหญ่ที่มีอัตรากำไรขั้นต้นค่อนข้างต่ำกว่าของปี 2561 อย่างไรก็ตามค่าใช้จ่ายในการบริหารส่วนหนึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่คงที่ซึ่งไม่ได้เพิ่มขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของรายได้ จึงทำให้อัตราการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารที่ต่ำจึงสามารถชดเชยกับอัตรากำไรขั้นต้นที่ต่ำลง ทำให้อัตราการเปลี่ยนแปลงของกำไรสุทธิเพิ่มขึ้นใกล้เคียงกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้รวม

ในปี 2561 บริษัทฯ มีกำไรสุทธิลดลงจากปี 2560 เป็นจำนวน 194.30 ล้านบาท หรือคิดเป็นลดลงร้อยละ 45.07 เนื่องจากการลดลงตามรายได้ที่ลดลง แต่เมื่อเทียบกับอัตราการลดลงของรายได้รวมซึ่งเท่ากับร้อยละ 21.48 พบว่า อัตรากำไรสุทธิลดลงในอัตราที่มากกว่า เนื่องจากในปี 2561 บริษัทฯ มีงานโครงการขนาดใหญ่ที่มีอัตรากำไรขั้นต้นค่อนข้างต่ำ ประกอบกับค่าใช้จ่ายในการบริหารส่วนหนึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่คงที่ซึ่งไม่ได้ลดลงตามการลดลงของรายได้ จึงทำให้อัตราการเปลี่ยนแปลงของกำไรสุทธิลดลงมากกว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินด้านผลการดำเนินงาน

อัตราส่วนทางการเงินที่สะท้อนผลการดำเนินงานนั้นสามารถพิจารณาได้จากข้อมูลทางการเงินดังนี้

อัตราส่วนทางการเงิน (หน่วย : ร้อยละ)	2563	2562	2561
อัตราส่วนแสดงความสามารถในการหาทำกำไร			
อัตรากำไรขั้นต้น	17.35	15.39	18.96
อัตรากำไรจากการดำเนินงาน	6.96	6.61	6.15
อัตราส่วนเงินสดต่อการทำกำไร	87.61	(255.45)	147.81
อัตรากำไรสุทธิ	5.86	5.54	5.59
อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน			
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	13.57	13.93	8.43
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	6.49	7.84	5.09
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร	244.10	223.00	146.33
อัตราการหมุนของสินทรัพย์	1.11	1.41	0.91

จากตารางข้างต้น อัตราส่วนทางการเงินที่มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ สามารถอธิบายได้ดังนี้

- อัตรากำไรขั้นต้นของปี 2563 เพิ่มขึ้นมาจากปี 2562 เนื่องจากในปี 2563 บริษัทฯ ได้งานโครงการใหม่ๆ ซึ่งมีกำไรขั้นต้นที่มากกว่างานโครงการที่ดำเนินงานในปี 2562 ทั้งนี้ อัตรากำไรขั้นต้นของปี 2562 ลดลงเมื่อเทียบกับของปี 2563 และ 2561 เนื่องจากงานโครงการส่วนใหญ่ที่บริษัทฯ ได้มานั้น มีอัตรากำไรขั้นต้นค่อนข้างต่ำซึ่งเป็นผลมาจากการแข่งขันค่อนข้างสูงตามสภาวะตลาดที่มีจำนวนงานโครงการค่อนข้างน้อย ประกอบกับมีบางโครงการที่เน้นการขายเฉพาะอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ซึ่งเป็นโครงการที่กำไรขั้นต้นต่ำ โดยในปี 2562 มีโครงการในลักษณะดังกล่าวที่เป็นโครงการขนาดใหญ่มาก ยิ่งทำให้อัตรากำไรขั้นต้นปี 2562 ต่ำลงมากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีสาเหตุมาจากการตั้งสำรองค่าปรับงานล่าช้าของงานโครงการระหว่างดำเนินงานซึ่งได้แสดงรวมอยู่ในต้นทุนขายและบริการ

- อัตราส่วนเงินสดต่อการทำกำไรของปี 2563 มีอัตราส่วนที่เป็นบวก แสดงถึงผลกำไรของปี 2563 สามารถเปลี่ยนกลับมาเป็นเงินสดหมุนเวียนในบริษัทฯ ได้ เนื่องจากในปี 2563 นอกจากจะมีผลประกอบการที่ดีแล้วยังสามารถเก็บเงินจากลูกค้าที่มียอดยกมาจากปี 2562 ได้อีก ส่วนในปี 2562 มีอัตราส่วนเป็นลบเนื่องจากโครงการขนาดใหญ่อยู่ระหว่างการดำเนินงานเพื่อรอส่งมอบตามงวดงานซึ่งได้ลงทุนในอุปกรณ์และค่าบริการระหว่างติดตั้งจึงทำให้ต้องใช้เงินเป็นจำนวนมากและทำให้ยอดเงินสดใช้ไปมากกว่ายอดเงินสดที่ได้รับมา ส่วนอัตราส่วนเงินสดต่อการทำกำไรของปี 2561 มีอัตราส่วนเป็นบวก ซึ่งแสดงว่าทางบริษัทมีผลประกอบการที่มีกำไรสุทธิและสามารถเรียกเก็บเงินจากลูกค้าได้เช่นเดียวกับปี 2563

- อัตรากำไรสุทธิในช่วงปี 2561 ถึง 2563 มีอัตราที่ใกล้เคียงกันมาก แต่หากวิเคราะห์ย่อยส่วนตามแนวดิ่งแล้วพบว่ามีส่วนของต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารแตกต่างกันในแต่ละปี กล่าวคือในปี 2563 บริษัท มีอัตรากำไรขั้นต้นที่สูงกว่าของปี 2562 แต่กลับมีค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารเพิ่มขึ้นโดยส่วนใหญ่เป็นค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเพิ่มขึ้นของรายได้ ส่วนในปี 2562 มีอัตรากำไรขั้นต้นต่ำกว่าเนื่องจากบริษัทได้งานโครงการขนาดใหญ่ที่มีการแข่งขันสูง ซึ่งทำให้รายได้จากการส่งมอบงานสูงและสามารถครอบคลุมค่าใช้จ่ายคงที่ได้มาก จึงทำให้ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารไม่สูงมาก ส่วนในปี 2561 มีอัตรากำไรขั้นต้นสูงกว่าของปี 2562 และปี 2563 แต่เมื่อเทียบสัดส่วนแล้วพบว่าค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารสูงเนื่องจากมีรายได้ไม่สูงมากนัก ดังนั้นเมื่อเทียบสัดส่วนกับค่าใช้จ่ายในการบริหารส่วนหนึ่งที่เป็นค่าใช้จ่ายคงที่ทำให้ค่าใช้จ่ายบริหารดังกล่าวมีอัตราที่สูง นอกจากนี้ยังมีส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนในการร่วมค้าค่อนข้างสูง ทำให้อัตรากำไรสุทธิของปี 2561 ใกล้เคียงกับของปี 2562 และ ปี 2563

- อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นมีทิศทางเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลง ตามกำไรสุทธิที่เปลี่ยนแปลงของบริษัทในแต่ละปี เช่นเดียวกับการเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์และสินทรัพย์ถาวร กล่าวคือ อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของปี 2563 มีอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นที่สูงใกล้เคียงกับของปี 2562 แต่สูงมากขึ้นจากปี 2561 ตามกำไรสุทธิที่สูงในปี 2562 และ ปี 2563 อันเนื่องมาจากรายได้ที่เพิ่มขึ้นอย่างมาก

- อัตราการหมุนของสินทรัพย์เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามรายได้ในแต่ละปี กล่าวคือ รายได้รวมของปี 2562 สูงกว่ารายได้รวมของปี 2563 และ 2561 จึงทำให้อัตราหมุนของสินทรัพย์ของปี 2562 เพิ่มขึ้นจากปี 2563 และ ปี 2561 ด้วยเช่นเดียวกัน

ความสามารถในการบริหารทรัพย์สิน

ลูกหนี้การค้า

สำหรับลูกหนี้การค้าของบริษัทที่เป็นลูกหนี้การค้าที่ค้างเกินกำหนดชำระส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานราชการ องค์กรภาครัฐและรัฐวิสาหกิจซึ่งมีขั้นตอนและต้องใช้เวลาสำหรับกระบวนการทำงานในองค์กร ซึ่งผู้บริหารของบริษัท คาดว่าจะได้รับชำระเงินเต็มจำนวน ประกอบกับค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ) ที่ได้สำรองในงบการเงินมีจำนวนที่เพียงพอสำหรับการสำรองลูกหนี้ภาคเอกชนที่มียอดค้างเกินกำหนดชำระ ทั้งนี้ บริษัทฯบันทึกค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากลูกหนี้แต่ละราย โดยคำนึงถึงประสบการณ์การเก็บเงินในอดีต อายุของหนี้ที่ค้างค้างและสถานะเศรษฐกิจที่คาดการณ์ไว้ของกลุ่มลูกค้าที่มีความเสี่ยงด้านเครดิตที่คล้ายคลึงกัน

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นของปี 2563 เพิ่มขึ้นจากของปี 2562 จำนวน 365.32 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 16.10 ซึ่งการเพิ่มขึ้นมีสาเหตุมาจากลูกหนี้ค้างนาน ซึ่งเป็นผลมาจากการที่บริษัทฯได้งานโครงการขนาดใหญ่จากหน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจซึ่งมีระยะเวลาการตรวจรับส่งมอบและตรวจจ่ายนานตามกระบวนการของแต่ละหน่วยงาน นอกจากนี้โครงการขนาดใหญ่บางโครงการจำเป็นต้องแก้ไขสัญญาซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในกระบวนการนี้ค่อนข้างนาน จึงทำให้ลูกหนี้การค้าของปี 2563 เพิ่มขึ้น

ทั้งนี้ ในการวิเคราะห์ลูกหนี้ตามจัดประเภทอายุลูกหนี้สามารถแสดงได้ดังตารางนี้

ลูกหนี้จัดตามประเภทอายุลูกหนี้	หน่วย : พันบาท			เพิ่มขึ้น (ลดลง)	
ลูกหนี้การค้า - กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกัน	2563	2562	2561	2563 VS 2562	2562 VS 2561
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	-	-	-	-	-
ค้างชำระไม่เกิน 3 เดือน	-	-	-	-	-
ค้างชำระ 3 - 6 เดือน	-	-	23,436	-	(23,436)
ค้างชำระมากกว่า 6 - 12 เดือน	-	-	131,565	-	(131,565)
ค้างชำระมากกว่า 12 เดือน	-	130,436	-	(130,436)	130,436
รวมลูกหนี้การค้า - กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกัน	-	130,436	154,911	(130,436)	(24,475)
หัก: ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น	-	(9,117)	(9,117)	(9,117)	-
ลูกหนี้การค้า - กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกันสุทธิ	-	121,319	145,874	(121,319)	(24,555)
ลูกหนี้การค้า - กิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกัน					
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	754,518	1,249,345	430,181	(494,827)	819,164
ค้างชำระไม่เกิน 3 เดือน	1,141,303	451,812	526,488	689,491	(74,676)
ค้างชำระ 3 - 6 เดือน	359,618	339,716	76,661	19,902	263,055
ค้างชำระมากกว่า 6 - 12 เดือน	383,831	45,288	63,264	338,543	(17,976)
ค้างชำระมากกว่า 12 เดือน	91,385	91,291	308,080	94	(216,789)
รวมลูกหนี้การค้า - กิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกัน	2,730,655	2,177,452	1,405,074	553,203	772,378
หัก: ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น	(96,730)	(74,348)	(50,764)	22,382	23,584
ลูกหนี้การค้า - กิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกันสุทธิ	2,633,925	2,103,104	1,354,310	530,821	748,794
ลูกหนี้อื่น	38,715	44,187	-	(5,472)	44,187
หัก: ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น	(38,715)	-	-	38,715	-
รวมลูกหนี้อื่น - สุทธิ	-	44,187	-	(44,187)	44,187
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น - สุทธิ	2,633,925	2,268,610	1,500,184	365,315	768,426

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่า ในปี 2563 ลูกหนี้การค้า-กิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกันเพิ่มขึ้นจำนวน 530.82 ล้านบาท หรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.24 โดยสาเหตุของการเพิ่มส่วนใหญ่มาจากลูกหนี้ที่ค้างชำระไม่เกิน 3 เดือนซึ่งเป็นลูกหนี้สำหรับงานโครงการที่เพิ่งส่งมอบในปี 2563 เช่น โครงการซื้อขายครุภัณฑ์เครือข่ายสื่อสารของธนาคารออมสิน โครงการพัฒนาประสิทธิภาพระบบเครือข่ายสื่อสารระยะไกลสำหรับสาขาทั่วประเทศของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และโครงการอีกหลายโครงการจากบริษัท กรุงไทย คอมพิวเตอร์เซอร์วิส จำกัด บริษัท ไทโรคมานาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น และลูกหนี้ที่ค้างชำระมากกว่า 6 - 12 เดือนซึ่งเป็นลูกหนี้สำหรับบางโครงการที่เคยส่งมอบในปี 2562 โดยลูกหนี้ที่ค้างชำระนานมาจากโครงการ เช่น โครงการจ้างงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และโครงการพัฒนาประสิทธิภาพระบบเครือข่ายสื่อสารระยะไกลสำหรับสาขาทั่วประเทศของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เป็นต้น ทั้งนี้ เกิดจากการได้รับชำระเงินล่าช้าส่วนใหญ่เนื่องจากใช้ระยะเวลาขั้นตอนการตรวจรับงานค่อนข้างนานตามกระบวนการภายในของหน่วยงานของลูกค้า นอกจากนี้บางโครงการมีการแก้ไขเงื่อนไขในสัญญาเพิ่มเติมซึ่งต้องใช้ระยะเวลานาน

ขึ้นไปอีก จึงทำให้ในระหว่างปี 2563 บริษัทฯ ได้สำรองผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสำหรับลูกหนี้การค้า-กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกันเพิ่มจำนวน 22.38 ล้านบาท

นอกจากนี้ ในปี 2563 บริษัทฯ ยังได้สำรองผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสำหรับลูกหนี้อื่นซึ่งเกิดจากค่าสินค้าจ่ายล่วงหน้าที่ยังอยู่ระหว่างการรอรับคืนจากซัพพลายเออร์ (supplier) เพิ่มขึ้นทั้งจำนวนเนื่องจากได้ยกเลิกโครงการดังกล่าวแล้ว ซึ่งยังอยู่ในระหว่างการติดตามเงินคืนและคาดว่าจะต้องใช้เวลาในการดำเนินการนาน ในส่วนของลูกหนี้ในกิจการที่เกี่ยวข้องกันลดลงร้อยละ 100 เนื่องจากในช่วงปลายปี 2563 บริษัทฯ ได้รับชำระเงินจากลูกหนี้เต็มจำนวน และได้โอนกลับสำรองค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นที่เคยบันทึกไว้

ในปี 2562 ลูกหนี้การค้า-กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกันที่เพิ่มขึ้นอย่างมากจากของปี 2561 คือลูกหนี้ที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระซึ่งเพิ่มขึ้นจำนวน 819.16 ล้านบาท หรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 190.42 โดยเพิ่มขึ้นส่วนใหญ่จากโครงการจ้างงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอาครรัฐสภาแห่งใหม่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และโครงการซื้อขายครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์การพัฒนาเครือข่ายฯ ของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมสำหรับลูกหนี้ที่ค้างชำระ 3-6 เดือน ซึ่งมียอดเพิ่มขึ้น 263.06 ล้านบาท หรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 343.14 โดยเพิ่มขึ้นส่วนใหญ่มาจากโครงการซื้อขายครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์การพัฒนาเครือข่ายฯ ของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และโครงการ Core and Access Switch for Core Network Replacement and SDN ของบริษัท กรุงไทยคอมพิวเตอร์เซอร์วิส เซล จำกัด ทั้งนี้ ลูกหนี้ที่ค้างชำระ 3-6 เดือนที่เพิ่มขึ้นมานี้เนื่องจากใช้ระยะเวลาขั้นตอนการตรวจรับงานค่อนข้างนานตามกระบวนการของหน่วยงานของลูกค้า อย่างไรก็ตาม นอกจากการเพิ่มขึ้นของลูกหนี้จากรายได้ในช่วงการตรวจรับงานแล้ว ลูกหนี้บางส่วนก็ลดลงอย่างมากโดยเฉพาะลูกหนี้ที่ค้างชำระมากกว่า 12 เดือนซึ่งลดลงถึง 216.79 ล้านบาทหรือคิดเป็นลดลงร้อยละ 70.37 เนื่องจากได้รับชำระเงินจากหน่วยงานรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานราชการที่ได้ตรวจรับและดำเนินการแก้ไขสัญญางานโครงการเสร็จเรียบร้อยแล้วในช่วงปี

สินค้าคงเหลือ

สินค้าคงเหลือที่แสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงินส่วนใหญ่ คือ สินค้าคงเหลือรอการส่งมอบงานโครงการระหว่างทำ ซึ่งยังไม่แล้วเสร็จตามเงื่อนไขขั้นตอนการส่งมอบตามสัญญาได้ ทั้งนี้ นโยบายการซื้อสินค้าของบริษัทฯ นั้นจะทำการสั่งซื้อก็ต่อเมื่อได้รับใบสั่งซื้อหรือสัญญาจากลูกค้าเรียบร้อยแล้ว จึงทำให้ไม่มีประเด็นในเรื่องสินค้าคงค้างในคลังสินค้าและสินค้าล้าสมัย ถึงแม้บริษัทฯ จะมีกิจกรรมการดำเนินการหลักด้านเทคโนโลยีซึ่งมีความเสี่ยงสูงเกี่ยวกับสินค้ามีความล้าสมัยหรือตกทุนเร็วก็ตาม

สินค้าคงเหลือของปี 2563 ซึ่งเท่ากับ 1,575.93 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 830.00 ล้านบาทหรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 111.27 จากปี 2562 ซึ่งเท่ากับ 745.93 ล้านบาท เนื่องจากในช่วงปี 2563 ได้ลงทุนในโครงการขนาดใหญ่หลายโครงการ เช่น โครงการซื้อและติดตั้งระบบคลาวด์กลางภาครัฐของ กสท.โทรคมนาคม โครงการจ้างงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอาครรัฐสภาแห่งใหม่ โครงการขายพร้อมติดตั้งและการจัดการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารแบบรวมศูนย์ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โครงการพัฒนาระบบการจำหน่ายตั๋วโดยสารและสำรองที่นั่ง (D-Ticket) ของการรถไฟแห่งประเทศไทย และโครงการปรับปรุงระบบไฟฟ้าเป็นเคเบิลใต้ดินที่ อ.แม่สาย จ.เชียงราย เป็นต้น ซึ่งยังอยู่ในระหว่างการดำเนินงานยังไม่แล้วเสร็จตามขั้นความสำเร็จจึงยังไม่สามารถส่งมอบงานได้ ส่งผลให้สินค้าคงเหลือของปี 2563 เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับของปี 2562

เงินลงทุน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 ทางบริษัทฯ มีเงินลงทุนในบริษัทย่อย กิจการร่วมค้าและสินทรัพย์ทางการเงินไม่หมุนเวียนอื่น (บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน) ดังนี้

เงินลงทุนในบริษัทย่อย

ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารของบริษัทฯ มีมติอนุมัติให้ลงทุนในหุ้นสามัญของบริษัท S P Resources & Commercials PTE.LTD. ซึ่งเป็นบริษัทที่จัดตั้งใหม่ในประเทศสิงคโปร์เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2561 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อซื้อขายชิ้นส่วนอะไหล่ อุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ และธุรกิจอื่นๆ ในประเทศสิงคโปร์ โดยบริษัทดังกล่าวได้จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทเมื่อวันที่ 25 กันยายน 2561 ด้วยทุนจดทะเบียนจำนวน 1 เหรียญสิงคโปร์ โดยบริษัทฯ ถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวร้อยละ 100 ของทุนจดทะเบียน อย่างไรก็ตามในช่วงปลายปี 2562 บริษัท S P Resources & Commercials PTE.LTD. ได้อยู่ระหว่างดำเนินการปิดบริษัทเนื่องจากได้เปลี่ยนแผนการดำเนินงาน บริษัทในการลงทุนในบริษัทต่างประเทศ และในเดือนมีนาคม 2563 บริษัทย่อยดังกล่าวได้ดำเนินการจดทะเบียนปิดบริษัทเสร็จสิ้นแล้ว

เงินลงทุนในกิจการร่วมค้า

บริษัทฯ มีเงินลงทุนในกิจการร่วมค้า 2 บริษัท ซึ่งได้แก่

- 1) บริษัท ล็อกซ์เลย์ แอนด์ เอไอที โฮลดิ้ง จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทร่วมลงทุนระหว่างบริษัทฯ และ บริษัท ล็อกซ์เลย์ จำกัด (มหาชน) โดยถือหุ้นฝ่ายละร้อยละ 50 บริษัทฯ มีเงินลงทุน 100.00 ล้านบาท คิดเป็นอัตราร้อยละ 100.00 ของทุนที่เรียกชำระ
- 2) บริษัท เจเนซิส ดาต้า เซ็นเตอร์ จำกัด ซึ่งเป็นการบริษัทร่วมลงทุนระหว่าง 3 บริษัท ซึ่งได้แก่ บริษัทฯ บริษัท ดับบลิวเอชเอ อินโฟนิค โฮลดิ้ง จำกัด และบริษัท อินเทอร์เน็ต ไทยคอม จำกัด (มหาชน) โดยถือหุ้นฝ่ายละร้อยละ 33.33 บริษัทฯ มีเงินลงทุน 70.00 ล้านบาท คิดเป็นอัตราร้อยละ 100.00 ของทุนที่เรียกชำระ

สินทรัพย์ทางการเงินไม่หมุนเวียนอื่น (เงินลงทุนในกิจการที่เกี่ยวข้องกัน)

ในระหว่างปี 2560 ได้ลงทุนในกิจการที่เกี่ยวข้องกันโดย บริษัทฯ ลงทุนใน Campana Group Pte. Ltd. ซึ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนจัดตั้งในประเทศสิงคโปร์ โดยบริษัทฯ ถือหุ้นแทนบริษัท ล็อกซ์เลย์ แอนด์ เอไอที โฮลดิ้ง จำกัด ซึ่งได้สละสิทธิการเข้าลงทุนเป็นจำนวนเงิน 2.5 ล้านเหรียญสหรัฐ (หุ้นสามัญ 28,365 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 86.38 เหรียญสหรัฐ)

ในระหว่างปี 2563 Campana Group Pte. Ltd. ได้เพิ่มทุนจำนวน 278,920 หุ้น อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ได้ลงทุนเพิ่ม 1.8 ล้านเหรียญสหรัฐ (จำนวน 14,400 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 125 เหรียญสหรัฐ) เป็นผลให้สัดส่วนการถือหุ้น เป็นร้อยละ 5.20 ของทุนจดทะเบียนของ บริษัทดังกล่าว

สินทรัพย์ทางการเงินไม่หมุนเวียนอื่นเพิ่มขึ้น 139.58 ล้านบาทหรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 100.00 เนื่องจากในช่วงไตรมาสที่ 4 ปี 2563 บริษัทฯ ได้ลงทุนเพิ่มเติมในหุ้น Campana Group Pte. Ltd. และตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน (IFRS 9) ซึ่งเริ่มบังคับใช้ในปี 2563 ได้จัดเงินลงทุนในกิจการที่เกี่ยวข้องกันเป็นสินทรัพย์ทางการเงินไม่หมุนเวียน และวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม และส่งผลให้เงินลงทุนในกิจการที่เกี่ยวข้องกันที่เคยแสดงในงบการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ลดลง 85.00 ล้านบาทหรือคิดเป็นลดลงร้อยละ 100.00

รายการลงทุนในระบบหรืออุปกรณ์สำหรับให้เช่า

รายการรายการลงทุน	2563	2562	2561
รายการลงทุนในอุปกรณ์สำหรับให้เช่า (ล้านบาท)	23.02	74.00	24.89

จากตารางแสดงรายการลงทุนในอุปกรณ์สำหรับให้เช่าในระหว่างปี 2561 – 2563 ข้างต้น บริษัทฯ ได้ดำเนินการลงทุนในระบบหรืออุปกรณ์สำหรับให้เช่าเพิ่มเติมในแต่ละปี โดยในปี 2562 บริษัทฯ ได้ลงทุนเพิ่มในโครงการอุปกรณ์ให้เช่าแก่รัฐวิสาหกิจและเอกชนค่อนข้างสูงกว่า ซึ่งขึ้นอยู่กับนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างของลูกค้าที่ต้องการเช่าใช้งานอุปกรณ์มากกว่าที่ต้องการซื้อใช้ แต่การลงทุนในโครงการอุปกรณ์ให้เช่าอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้รายได้แต่ละปีของบริษัทฯ ไม่เปลี่ยนแปลงไม่มากนัก ส่วนในปี 2563 บริษัทฯ มีการให้เช่าโครงการที่ต่อสัญญาจากปีก่อนโดยไม่ต้องลงทุนในอุปกรณ์เพิ่มเติมมากนัก จึงทำให้รายการลงทุนในอุปกรณ์ให้เช่าในปี 2563 ลดลงอุปกรณ์สำหรับให้เช่าของปี 2563 ซึ่งเท่ากับ 88.67 ล้านบาทลดลง 31.89 ล้านบาทจากปี 2562 ซึ่งเท่ากับ 120.56 ล้านบาท หรือคิดเป็นลดลงร้อยละ 26.45 เนื่องจากค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ให้เช่าสำหรับปี 2563

รายการอื่นในงบแสดงฐานะการเงินที่มีการเปลี่ยนแปลงสำคัญ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 บริษัทฯ มีฐานะการเงินซึ่งได้เปลี่ยนแปลงที่มีสาระสำคัญจากฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ซึ่งได้แสดงในตารางเปรียบเทียบและอธิบายการเปลี่ยนแปลงดังต่อไปนี้

สินทรัพย์

สินทรัพย์ รายการที่มีการเปลี่ยนแปลง อย่างเป็นสาระสำคัญ	ยอดคงเหลือรายปี		เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น (ลดลง)	
	2563	2562	2563 VS 2562	
	(ล้านบาท)		(ล้านบาท)	%
สินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา	1,303.89	1,705.04	(401.14)	(23.52)
เงินจ่ายล่วงหน้าค่าสินค้าและบริการ	0.06	156.43	(156.37)	99.96
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	130.53	150.81	(20.28)	(13.45)
สินทรัพย์สิทธิการใช้	24.70	-	24.70	100.00
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายจ่ายล่วงหน้า	-	12.77	(12.77)	(100.00)
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี	87.80	67.86	19.94	29.38
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	77.94	49.32	28.62	58.03
สินทรัพย์รวม	6,429.18	5,728.61	700.57	12.22

สินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา (รายได้ที่ยังไม่เรียกชำระและเงินประกันผลงาน) ลดลง 401.14 ล้านบาท หรือคิดเป็นลดลงร้อยละ 23.52 เนื่องจากในช่วงปลายปี 2563 ได้ออกใบแจ้งหนี้สำหรับงานโครงการที่แล้วเสร็จและส่งมอบงานแล้ว จึงทำให้สินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา (รายได้ที่ยังไม่เรียกชำระ) ลดลง

เงินจ่ายล่วงหน้าค่าสินค้าและบริการลดลง 156.37 ล้านบาท หรือคิดเป็นลดลงร้อยละ 99.96 เนื่องจากในช่วงปี 2563 ได้รับสินค้าที่ได้เคยจ่ายเงินล่วงหน้าไป จึงทำให้เงินจ่ายล่วงหน้าค่าสินค้าและบริการลดลง

สินทรัพย์หมุนเวียนอื่นลดลง 20.28 ล้านบาท หรือคิดเป็นลดลงร้อยละ 13.45 จากภาษีซื้อที่ลดลงเนื่องจากในช่วงปีปลายปี 2563 บริษัทฯได้ออกใบกำกับภาษีขายจากการได้รับชำระเงินและการส่งมอบสินค้าที่สูง โดยมากกว่าใบกำกับภาษีซื้อที่ได้มาในช่วงปลายปี ทั้งนี้ ภาษีซื้อของปี 2562 ค่อนข้างสูงมากเนื่องจากอยู่ในช่วงการลงทุนงานโครงการขนาดใหญ่

สินทรัพย์สิทธิการใช้เพิ่มขึ้น 24.70 ล้านบาท หรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 100.0 เนื่องจากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 เรื่องสัญญาเช่า มาใช้ในปี 2563 โดยกำหนดให้ผู้เช่ารับรู้สินทรัพย์และหนี้สินสำหรับสัญญาเช่าทุกรายการที่มีระยะเวลาในการเช่ามากกว่า 12 เดือน เว้นแต่สินทรัพย์อ้างอิงนั้นมีมูลค่าต่ำ

ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายจ่ายล่วงหน้าลดลง 12.77 ล้านบาท หรือคิดเป็นลดลงร้อยละ 100.0 เนื่องจากในปี 2563 บริษัทฯ ได้รับเงินคืนภาษีปี 2561 จากกรมสรรพากร

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีเพิ่มขึ้น 19.94 ล้านบาท หรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 29.38 ส่วนใหญ่เนื่องจากการบันทึกสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีจากการตั้งสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นเพิ่มขึ้น 28.62 ล้านบาทหรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 58.03 ส่วนใหญ่เนื่องจากการจ่ายค่าบำรุงรักษางานโครงการซึ่งจ่ายล่วงหน้าและครอบคลุมระยะเวลาประกันมากกว่า 1 ปี

หนี้สิน

หนี้สิน รายการที่มีการเปลี่ยนแปลง อย่างเป็นสาระสำคัญ	ยอดคงเหลือรายปี		เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น (ลดลง)	
	2563	2562	2563 VS 2562	
	(ล้านบาท)		(ล้านบาท)	%
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	250.00	400.00	(150.00)	(37.50)
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	1,341.01	738.50	602.51	81.59
ต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระ	830.35	713.54	116.81	16.37
ส่วนของหนี้สินภายใต้สัญญาการจัดการทางการเงินที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	143.22	42.59	100.63	236.30
หนี้สินที่เกิดจากสัญญา	351.07	544.48	(193.41)	(35.52)
สำรองค่าปรับงานล่าช้า	77.50	115.55	(38.05)	(32.93)
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	133.73	94.31	39.42	41.79
หนี้สินภายใต้สัญญาการจัดการทางการเงิน – สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	171.91	62.92	109.00	173.24
หนี้สินตามสัญญาเช่า-สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	14.49	-	14.49	100.0
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	139.57	97.77	41.80	42.75
หนี้สินรวม	3,503.96	2,842.74	661.22	23.26

เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินลดลง 150.00 ล้านบาท หรือคิดเป็นลดลงร้อยละ 37.50 เนื่องจากในช่วงปลายปี 2563 บริษัทฯสามารถเก็บเงินจากลูกค้าใหญ่หลายรายจึงได้จ่ายชำระเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน

เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นเพิ่มขึ้น 602.51 ล้านบาท หรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 81.59 เนื่องจากในช่วงปลายปี 2563 บริษัทฯ ทำการซื้อสินค้าและบริการในงานโครงการขนาดใหญ่ซึ่งยังไม่ครบกำหนดชำระเงิน จึงทำให้เจ้าหนี้การค้าเพิ่มขึ้น

ต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระเพิ่มขึ้น 116.81 ล้านบาท หรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.37 เนื่องจากการส่งมอบงานโครงการในช่วงปลายปี 2563 ได้ส่งมอบงานโครงการขนาดใหญ่ และยังไม่ได้รับใบแจ้งหนี้จากเจ้าหนี้การค้า ทำให้มีต้นทุนที่ยังไม่ได้เรียกชำระสูงขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2562

หนี้สินภายใต้สัญญาการจัดการทางการเงิน (ทั้งในส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปีและสุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี) เพิ่มขึ้น 209.63 ล้านบาท เนื่องจากในปี 2563 บริษัทฯ ได้เข้าทำสัญญาการจัดการทางการเงินเพิ่มเติมเพื่อเป็นการบริหารทางการเงินให้มีวงเงินกู้ยืมระยะสั้นเพียงพอสำหรับรองรับงานโครงการขนาดใหญ่ที่อาจจะเข้ามา

หนี้สินที่เกิดจากสัญญาลดลง 193.41 ล้านบาท หรือคิดเป็นลดลงร้อยละ 35.52 เนื่องจากในช่วงปี 2563 ได้ทยอยส่งมอบงานโครงการสำหรับที่เคยรับเงินล่วงหน้าจากลูกค้า จึงทำให้รายได้รับล่วงหน้าจากลูกค้าลดลง

สำรองค่าปรับงานล่าช้าลดลง 38.05 ล้านบาทหรือคิดเป็นลดลงร้อยละ 32.93 เนื่องจากในช่วงปี 2563 ได้จ่ายชำระค่าปรับงานล่าช้าที่ได้บันทึกไว้ จึงทำให้สำรองค่าปรับงานล่าช้าลดลง

หนี้สินหมุนเวียนอื่นของปี 2563 เพิ่มขึ้นจากปี 2562 จำนวน 39.42 ล้านบาทหรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 41.79 ส่วนใหญ่เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของ 1).ภาษีขายที่ยังไม่เรียกชำระของรายได้ค่าบริการที่อยู่ระหว่างกระบวนการจ่ายชำระเงิน 2). ภาษีมูลค่าเพิ่มของเดือนธันวาคม 2563 ที่ต้องนำส่งในเดือนมกราคม 2564 และ 3). ภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอนำส่งสำหรับค่าใช้จ่ายซึ่งมีใบสลิปพนักงานของเดือนธันวาคม 2563 ซึ่งสูงกว่าภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอนำส่งของเดือนธันวาคม 2562

หนี้สินตามสัญญาเช่า-สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี เพิ่มขึ้น 14.49 ล้านบาท เนื่องจากการนำมาตราฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 เรื่องสัญญาเช่า มาใช้ในปี 2563

สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานเพิ่มขึ้นจำนวน 41.80 ล้านบาทหรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 42.75 เนื่องจากอัตราคิดลดในการคำนวณหนี้สินผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานซึ่งอิงกับอัตราดอกเบี้ยของพันธบัตรระยะยาวมีการเปลี่ยนแปลงที่ลดลงมากทางบริษัทฯ จึงได้ทำการประเมินสำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานใหม่ในปี 2563 โดยมีผลให้บริษัทฯ ต้องสำรองผลประโยชน์ของพนักงานเพิ่มขึ้น

ส่วนของผู้ถือหุ้น

บริษัทมีส่วนของผู้ถือหุ้นรวมของปี 2563 เพิ่มขึ้นจากของปี 2562 จำนวน 69.34 ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ 2.43 โดยการเพิ่มขึ้นนั้น ทั้งหมดมาจากกำไรสุทธิสำหรับปี 2563 สุทธิด้วยเงินปันผลจ่ายในช่วงปี 2563 ซึ่งเป็นเหตุผลเดียวกับการเพิ่มขึ้นของส่วนของผู้ถือหุ้นของปี 2562 เพิ่มขึ้นจากของปี 2561 จำนวน 111.22 ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ 5.05 โดยการเพิ่มขึ้นนั้นทั้งหมดมาจากกำไรสุทธิสำหรับปี 2562 สุทธิด้วยเงินปันผลจ่ายในช่วงปี 2562

โครงสร้างเงินทุน

ความเหมาะสมของโครงสร้างเงินทุนสามารถพิจารณาจากอัตราส่วนการวิเคราะห์นโยบายทางการเงินดังตารางข้างล่างนี้

อัตราส่วนการวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน (Financial Policy Ratio)	งบการเงินรวม		
	2563	2562	2561
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	1.20	0.99	0.56

จากอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของปี 2562 และปี 2563 พบว่า มีอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเท่ากับ 0.99 และ 1.20 ตามลำดับ ซึ่งแสดงว่า บริษัทฯ ได้ใช้แหล่งเงินทุนจากภายนอกมากกว่าแหล่งเงินทุนจากผู้ถือหุ้น เนื่องจากในปี 2562 และปี 2563 บริษัทฯ ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการในการดำเนินงาน โดยเฉพาะโครงการกับทางภาครัฐและรัฐวิสาหกิจต้องใช้ระยะเวลานานในกระบวนการตรวจรับเพื่อดำเนินการจ่ายเงิน ซึ่งอยู่ในรูปของงานระหว่างทำ สินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญาและลูกหนี้การค้า ทั้งนี้ แหล่งเงินทุนภายนอกซึ่งได้แก่ แหล่งเงินทุนที่มีภาระดอกเบี้ยโดยประกอบด้วยเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินและสินเชื่อจากสัญญาเช่าทางการเงินซึ่งมีภาระดอกเบี้ย และแหล่งเงินทุนที่ไม่มีภาระดอกเบี้ย เช่น เจ้าหนี้การค้า ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายและหนี้สินอื่น เป็นต้น จะพบว่าอัตราแหล่งเงินทุนที่มีภาระดอกเบี้ยต่อแหล่งเงินทุนที่แสดงเป็นหนี้สินทั้งหมดเป็นคิดเป็นร้อยละ 17.78 และ 16.84 ตามลำดับ เท่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าถึงแม้จำนวนหนี้สินของบริษัทฯ จะสูงมากขึ้นแต่มีผลต่อค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยที่สูงไม่มากนัก อีกทั้ง อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่บริษัทฯ ได้รับจากสถาบันการเงินก็มีอัตราค่อนข้างต่ำ

สำหรับปี 2561 ยังเป็นปีที่ไม่มีโครงการขนาดใหญ่เข้ามา มีอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นซึ่งเท่ากับ 0.56 แสดงให้เห็นว่า แหล่งที่มาของเงินทุนมาจากส่วนของผู้ถือหุ้นมากกว่าเงินทุนจากหนี้สินหรือการกู้ยืมเงิน ซึ่งสะท้อนถึงความมั่นคงที่ดีของบริษัทฯ

อัตราส่วนการวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน (Financial Policy Ratio)	งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	2563	2562	2561
อัตราส่วนการจ่ายเงินปันผล (ร้อยละ)	76.92	93.14	75.19

สำหรับอัตราส่วนการจ่ายเงินปันผลนั้นคำนวณจากงบการเงินเฉพาะกิจการเนื่องจากพิจารณาจากผลการดำเนินงานของบริษัท ซึ่งเป็นส่วนที่มีผลการดำเนินงานที่เป็นกำไรสุทธิ จะเห็นว่าในอดีตที่ผ่านมาบริษัทฯ มีผลกำไรมาตลอดและในขณะเดียวกันก็ได้จ่ายเงินปันผลอย่างต่อเนื่องซึ่งอัตราการจ่ายเงินปันผลที่จ่ายจริงนั้นสูงกว่านโยบายการจ่ายเงินปันผลของบริษัทฯ ซึ่งกำหนดไว้ที่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40

การวิเคราะห์สภาพคล่อง

สำหรับอัตราส่วนสภาพคล่องจากงบการเงินรวมสามารถแสดงได้ดังนี้

อัตราส่วน	2563	2562	2561
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	1.84	1.95	2.70
อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว(เท่า)	1.30	1.55	2.37
อัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสด(เท่า)	0.14	(0.58)	0.22
อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า (เท่า)	1.68	2.33	1.75
ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย (วัน)	214	155	206
อัตราหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ (เท่า)	4.74	11.72	11.82
ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย (วัน)	76	31	30
อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้ (เท่า)	2.88	4.27	2.22
ระยะเวลาการชำระหนี้ (วัน)	125	84	162
ระยะเวลาการหมุนของเงินสด (วัน)	165	102	79

จากอัตราส่วนสภาพคล่องของตารางข้างต้นพบว่า อัตราส่วนสภาพคล่องในปี 2563 1). อัตราส่วนสภาพคล่อง อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็วลดลงจากของปี 2562 เล็กน้อย เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของหนี้สินหมุนเวียนอันเป็นผลจากการดำเนินงานโครงการขนาดใหญ่และอยู่ในระหว่างการดำเนินโครงการดังจะเห็นได้จากการเพิ่มขึ้นของสินค้าคงเหลือ โดยหนี้สินที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่มาจากเจ้าหนี้การค้าและหนี้สินภายใต้สัญญาการจัดการทางการเงินจึงทำให้อัตราส่วนด้านสภาพคล่องลดลงเป็น 1.84 แต่ก็ถือว่าอัตราส่วนสภาพคล่องยังอยู่เกณฑ์ที่สูง 2). อัตราการหมุนเวียนลูกหนี้การค้ามีอัตราที่ใกล้เคียงกับของปี 2561 แต่ลดลงจากปี 2562 เนื่องจากลูกหนี้การค้าและสินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา (รายได้ที่ยังไม่เรียกชำระ) มียอดคงเหลือสูงอันเนื่องมาจากเป็นโครงการขนาดใหญ่ซึ่งลูกค้าเป็นหน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีขั้นตอนการตรวจรับอุปกรณ์ที่ต้องใช้เวลานาน ส่งผลให้ระยะเวลาการเก็บหนี้ยาวนานขึ้น 3). ระยะเวลาการชำระหนี้ของปี 2563 ยาวนานขึ้นจากของปี 2562 เนื่องจากในช่วงปลายปี 2563 มีการเร่งส่งสินค้าและการดำเนินงานเพื่อให้งานเสร็จทันตามสัญญาจึงทำให้มียอดเจ้าหนี้การค้าสิ้นปีสูงมาก นอกจากนี้งานโครงการหลายโครงการได้เครดิตเทอมการชำระที่ยาวนานกว่าปกติ จึงส่งผลให้ระยะเวลาชำระหนี้ยาวนานขึ้น แต่เมื่อมองภาพรวมแล้วพบว่าระยะเวลาการหมุนของเงินสดตั้งแต่การขายจนได้รับเงินกลับมายาวนานขึ้นโดยมีสาเหตุหลักจากระยะเวลาการเก็บเงินจากลูกหนี้ค่อนข้างนาน

อัตราส่วนสภาพคล่องในปี 2562 1). อัตราส่วนสภาพคล่อง อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็วลดลงจากของปี 2561 เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของหนี้สินหมุนเวียนอันเป็นผลจากการดำเนินงานโครงการขนาดใหญ่หลายโครงการ ซึ่งต้องใช้เงินลงทุนในงานโครงการมากขึ้นและต้องใช้แหล่งเงินทุนจากเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน เจ้าหนี้การค้าและหนี้สินอื่นที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้อัตราส่วนด้านสภาพคล่องลดลงเป็น 1.95 แต่ก็ถือว่ายังอยู่เกณฑ์ที่สูง 2). อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้ามีอัตราที่ใกล้เคียงกับของปี 2560 ซึ่งเป็นปีที่มีรายได้ที่ส่งมอบงานที่สูงและมีลักษณะลูกหนี้ที่คล้ายกันกล่าวคือลูกค้าส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีขั้นตอนการตรวจรับอุปกรณ์ที่ต้องใช้เวลานาน 3). ระยะเวลาการชำระหนี้ของปี 2562 เร็วขึ้นจากของปี 2560 – 2561 เนื่องจากซัพพลายเออร์ (supplier) งานโครงการขนาดใหญ่หลายรายเป็นซัพพลายเออร์รายใหม่หรือมีรายการซื้อขายในอดีตไม่บ่อยนัก จึงให้เครดิตเทอมค่อนข้างสั้นกว่า แต่อย่างไรก็ตามระยะเวลาการชำระหนี้เฉลี่ยยังอยู่ในช่วง 60–90 วัน ซึ่งเป็นเครดิตเทอมที่ถือว่านาน

ในปี 2561 บริษัทฯ มีอัตราส่วนสภาพคล่องโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ได้แก่ 1). อัตราส่วนสภาพคล่อง อยู่ในอัตราส่วนที่สินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าหนี้สินหมุนเวียน 2 เท่า เช่นเดียวกับอัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว ที่อยู่ในระดับสูง 2). กำไรสุทธิของบริษัทฯสามารถกลับมาอยู่ในรูปของเงินสดที่แสดงจากอัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสดที่เป็นค่าบวก 3). ระยะเวลาเก็บหนี้ค่อนข้างนานโดยเฉพาะในปี 2561 เนื่องจากการที่ลูกค้าส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีโครงการที่ต้องมีการแก้ไขรายละเอียดของสัญญาทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในแต่ละขั้นตอนค่อนข้างนาน นอกจากนี้ยังมีขั้นตอนการตรวจรับอุปกรณ์ที่ต้องใช้เวลาเนื่องจากสถานที่ส่งมอบและตรวจรับมีหลายแห่ง จึงส่งผลให้ระยะเวลาเรียกเก็บเงินนานขึ้น 4). ระยะเวลาการชำระเงินเจ้าหนี้ในปี 2561 มีเครดิตเทอมค่อนข้างยาวซึ่งเป็นผลจากการที่โครงการขนาดใหญ่มีการจ่ายเงินให้กับทางผู้ขายสินค้าหรือบริการแบบ back to back และ 5). Cash cycle ของบริษัทซึ่งแสดงถึงระยะเวลาของกระแสเงินสดตั้งแต่จ่ายสินค้าให้แก่เจ้าหนี้ไปจนถึงสามารถเรียกเก็บเงินจากลูกค้าได้ ในปี 2561 มีระยะเวลานานกว่าปี 2560 เนื่องจากระยะเวลาการเก็บเงินจากลูกค้าที่ยาวนานขึ้นอันเป็นผลจากข้อ 3). ข้างต้น

ความสามารถในการชำระหนี้

ความสามารถในการชำระหนี้ในส่วนของการเงินรวมพิจารณาได้จากอัตราส่วนทางการเงินข้างล่างนี้

อัตราส่วนการวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน (Financial Policy Ratio)	งบการเงินรวม		
	2563	2562	2561
อัตราส่วนความสามารถการชำระดอกเบี้ย (เท่า)	32.46	(106.67)	585.01

จากอัตราส่วนความสามารถการชำระดอกเบี้ยนี้สะท้อนผลการดำเนินงานของบริษัทเป็นหลักเนื่องจากจำนวนที่เป็นตัวเงินของบริษัทย่อนั้นมีจำนวนน้อยมากในงบการเงินรวมไม่มีผลในการอัตราส่วนการวิเคราะห์ ซึ่งพิจารณาจากกระแสเงินสดจากการดำเนินงานก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ว่ามีความสามารถในการจ่ายชำระดอกเบี้ยหรือไม่นั้น จะเห็นได้ว่า ปี 2561 และปี 2563 นั้นบริษัทมีอัตราส่วนที่เป็นบวกนั่นคือมีกระแสเงินสดเพียงพอในการจ่ายชำระหนี้ดอกเบี้ย เนื่องจากผลประกอบการของบริษัทมีผลกำไรและมีกระแสเงินสดที่ได้มาจากการดำเนินงาน ส่วนอัตราส่วนความสามารถการชำระดอกเบี้ยในปี 2563 นั้นลดลงเนื่องจากบริษัทได้รับงานโครงการขนาดใหญ่หลายโครงการที่มีมูลค่างานสูงและใช้เวลาการทำงานที่มากกว่า 1 ปี ซึ่งจำเป็นต้องใช้เงินทุนจำนวนมาก และต้องใช้เวลานานในการตรวจรับงานก่อนที่จะถึงขั้นตอนการตรวจจ่ายเงินเนื่องจากเป็นลูกค้ารัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานภาครัฐ จึงทำให้เกิดดอกเบี้ยจ่ายจากเงินกู้ยืมเพิ่มขึ้น แต่ยังมีอัตราส่วนความสามารถการชำระดอกเบี้ยเป็นบวกเนื่องจากมีกระแสเงินสดที่ได้รับจากการดำเนินงาน แต่ในปี 2562 มีอัตราส่วนความสามารถการชำระดอกเบี้ยที่ติดลบเนื่องจากเกิดกระแสเงินสดที่ใช้ไปในการดำเนินงาน

ภาระผูกพันด้านหนี้สิน

บริษัทมีภาระผูกพันด้านหนี้สินและประมาณการหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นแบ่งได้เป็น 4 ส่วน คือ

1. ภาระผูกพันเกี่ยวกับรายจ่ายฝ่ายทุน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 บริษัทฯและบริษัทย่อยไม่มีภาระผูกพันเกี่ยวกับรายจ่ายฝ่ายทุน (2562: มีรายจ่ายฝ่ายทุนจำนวน 34 ล้านบาทเกี่ยวข้องกับการซื้ออุปกรณ์สำหรับให้เช่า)

2. ภาระผูกพันเกี่ยวกับสัญญาเช่าระยะยาว

ในปี 2563 บริษัทฯ ได้นำมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 มาถือปฏิบัติครั้งแรก บริษัทฯรับรู้หนี้สินตามสัญญาเช่าสำหรับสัญญาเช่าที่เคยจัดประเภทเป็นสัญญาเช่าดำเนินงานด้วยมูลค่าปัจจุบันของเงินจ่ายชำระตามสัญญาเช่าที่เหลืออยู่คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมส่วนเพิ่มของบริษัทฯ ณ วันที่ การนำมาตราฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่

16 มาถือปฏิบัติครั้งแรก สัญญาเช่าอุปกรณ์ที่ความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของส่วนใหญ่ได้โอนไปให้กับผู้เช่า ถือเป็นสัญญาเช่าการเงิน สัญญาเช่าการเงินจะบันทึกเป็นรายจ่ายฝ่ายทุนด้วยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่เช่าหรือมูลค่าปัจจุบันสุทธิของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่าแล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า ภาระผูกพันตามสัญญาเช่าหักค่าใช้จ่ายทางการเงินจะบันทึกเป็นหนี้สินระยะยาว ส่วนดอกเบี้ยจ่ายจะบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนตลอดอายุของสัญญาเช่า สินทรัพย์ที่ได้มาตามสัญญาเช่าการเงินจะคิดค่าเสื่อมราคาตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ที่เช่าหรืออายุของสัญญาเช่าแล้วแต่ระยะเวลาใดจะต่ำกว่า

สำหรับสัญญาเช่าที่เคยจัดประเภทเป็นสัญญาเช่าเงินทุน บริษัทรับรู้มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สินตามสัญญาเช่าด้วยมูลค่าตามบัญชีเดิมก่อนวันที่นำมาตราฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 มาถือปฏิบัติครั้งแรก

บริษัทใช้วิธีการบัญชีเดียวสำหรับการรับรู้รายการและการวัดมูลค่าสัญญาเช่าทุกสัญญา เว้นแต่สัญญาเช่าระยะสั้นและสัญญาเช่าที่สินทรัพย์อ้างอิงมีมูลค่าต่ำ ณ วันที่สัญญาเช่าเริ่มมีผล บริษัทบันทึกสินทรัพย์สิทธิการใช้ซึ่งแสดงสิทธิในการใช้สินทรัพย์อ้างอิงและหนี้สินตามสัญญาเช่าตามการจ่ายชำระตามสัญญาเช่า

3. ภาระผูกพันเกี่ยวกับการขายหรือให้บริการตามสัญญา

บริษัทมีสัญญาขายสินค้ากับลูกค้าซึ่งยังไม่ได้ส่งมอบหรือให้บริการ และสัญญาให้เช่าอุปกรณ์ค่าที่ต้องให้บริการตามสัญญาในอนาคตและให้บริการบำรุงรักษาตามเงื่อนไขที่ระบุในสัญญาซึ่งอยู่นอกงบแสดงฐานะการเงิน โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

(หน่วย : ล้านบาท)

ประเภทของสัญญา	จำนวนเงิน
ขายสินค้าและบริการกับลูกค้าซึ่งยังไม่ได้ส่งมอบหรือให้บริการ	7,121
ให้เช่าอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ค่าที่ต้องให้บริการตามสัญญาในอนาคต	117

4. การค้ำประกัน

4.1 โดยหนังสือค้ำประกันซึ่งออกโดยธนาคาร

บริษัทมีหนังสือค้ำประกันซึ่งออกโดยธนาคารในนามบริษัทและกิจการร่วม (Consortium) โดยบริษัทเป็นผู้ค้ำประกันเหลืออยู่เป็นจำนวน 2,307 ล้านบาท ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับภาระผูกพันทางปฏิบัติบางประการตามปกติธุรกิจของบริษัท ซึ่งภาระผูกพันอยู่นอกงบแสดงฐานะการเงิน โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 โดยสามารถแยกหนังสือค้ำประกันได้ดังนี้

(หน่วย : ล้านบาท)

ประเภทของหนังสือค้ำประกัน	จำนวนเงิน
ค้ำประกันการปฏิบัติงานตามสัญญา	2,305
ค้ำประกันการจ่ายชำระเงินให้กับเจ้าหนี้	2

4.2 โดยการลงนามค้ำประกัน

บริษัท และบริษัทอื่นร่วมลงนามรับผิดชอบต่อธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งเพื่อค้ำประกันเงินกู้ยืมระยะยาวของบริษัท เจเนซิส ดาต้า เซ็นเตอร์ จำกัด ซึ่งเป็นกิจการร่วมค้าของบริษัทฯ โดยบริษัทฯ รับผิดชอบเงินกู้ดังกล่าวภายในวงเงินค้ำประกันไม่เกิน 87 ล้านบาท

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานในอนาคต

ปัจจัยเสี่ยงหลักที่มีผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจคือ การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีที่รวดเร็วยังเป็นปัจจัยสำคัญต่อการวางแผนดำเนินงานของบริษัทฯ ซึ่งทางบริษัทฯ ได้ติดตามแนวโน้มของเทคโนโลยีใหม่ๆ และพัฒนาความรู้ของบุคลากรเพื่อรองรับและสามารถปรับตัวไปพร้อมกับนวัตกรรมใหม่ๆ ของเทคโนโลยีได้ทันทั่วทั้ง

ปัจจัยภายนอกโดยเฉพาะบทบาทภาครัฐซึ่งดำเนินนโยบายจัดการด้านเศรษฐกิจและรายจ่ายลงทุนภาครัฐ เนื่องจากโครงการด้านเทคโนโลยีที่มีมูลค่าสูงส่วนใหญ่มาจากทางภาครัฐ ซึ่งลูกค้าส่วนใหญ่ของบริษัทฯ ก็เป็นหน่วยงานของราชการ องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ ดังนั้น เสถียรภาพทางการเมืองจึงเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับความมั่นคงของรัฐบาล อีกทั้งปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ผลักดันให้รัฐบาลกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจและรายจ่ายภาครัฐให้เหมาะสมกับสภาวะเศรษฐกิจในช่วงต่างๆ ซึ่งบริษัทฯ ได้สังเกตการณ์และพยายามปรับตัวกับสภาวะปัจจัยภายนอกซึ่งควบคุมไม่ได้ดังกล่าว

ปัจจัยความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนเองก็มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากในช่วงที่ผ่านมา ค่าเงินบาทที่มีความผันผวนค่อนข้างมากและรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ สามารถลดความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงค่าเงินด้วยการใช้เครื่องมือทางการเงินต่างๆ จากสถาบันการเงิน จากปัจจัยความเสี่ยงภายนอกทั้งหมด บริษัทฯ ปรับตัวและหาเครื่องมือเพื่อรองรับกับปัจจัยเสี่ยงข้างต้น

นอกจากนี้ ปัจจัยภายนอกที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน แต่ก็เป็นปัจจัยที่สำคัญและได้มีบทบาทอย่างมากในปี 2563 และต่อเนื่องต่อไปในปี 2564 ซึ่งส่งผลกระทบด้านลบในวงกว้างทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมทั่วโลกคือการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส COVID-19 ซึ่งปัจจุบันยังไม่สามารถควบคุมการแพร่กระจายได้ และยังไม่มียารักษาโรคโดยตรง ซึ่งต้องรอความหวังจากประสิทธิภาพของวัคซีนป้องกันโรคระบาดดังกล่าว